СВОБОДА

LIBERTY

Часопись для руского народа в Америцї і орган „Руского Народного Союза“.

Рік XIV. Скрентон, Па., Четвер, 8-го Падолиста, 1906 Число 45 — Vol. XIV. Scranton, Pa., Thursday, November 8, 1906. No. 45.

Від Головного Уряду Р. Н. Союза в Америцї.

Розмет за місяць Октобер 1906.

За померших членів, їх жінок і за случай калїцтва:

Відд. 113. Юрий Гочак, умер 11 го Октобра, 1906 року	1000 дол.
Відд. 4. Петро Фусяк, умер 20 го Октобра, 1906	1000
Відд. 4. Анна, жена Марка Гомик, умерла 6 Октобра, 1906	400
Відд. 48. Анна, жена Теодора Гринишин, умерла 4-го Мая, 1906, в краю	300
Відд. 82. Людвика, жена Стефана Лошеґи, умерла 3-го Октобра, 1906	400
Відд. 18. Анна, жена Івана Венцка, умерла 23 го Октобра, 1906	400
Відд. 32. Аладар Киздени, за утрату руки	200
Відд. 82. Михайло Лазорик, за утрату лївої ноги	200
Разом	3900.00
Платня головних урядників за Окт.	155.00
Адмінїстрація „Союза“ за Октобер	279.90
Весь розхід виносить	4334.90

Розмет платить 6.062 членів записаних на цїле посмертне і 498 членів записаних на пів посмертного.

Крім того кождий член платить за орґан „Союза“ по 10 центів, на Фонд Резервовий по 2 центи, на Фонд Народний по 1 центі, на Фонд Бідних по 1 цнт.

Разом платить: член на цїле посмертне **83 цнт.** а на половину посмертного **49 цнт.**

К. Кирчів, предсїдатель. *С. Ядловский*, секретар.
А. Шаршонь, касієр.

НОВИНКИ

КАЛЄНДАР.

Падолист.

8	Ч.	Димитрія Влмуч.
9	П.	Нестора муч.
10	С.	† Параскеви, Н.
11	Н.	23. Анастазиї
12	П.	Зиновія і Зиновії
13	В.	Стахія, Наркиза
14	С.	† Косми і Даміяна

Після статистики бюра еміґраційного висїло в місяци листопадї с. р. в портах Ню Йорк, Н. Й. 84.000 еміґрантів.

Колїя Ню Йорк Сентрал, будуюча великі ярди желїзничі в Ебенезер коштом 20 мілїонів долярів, буде потребувати з весною до будови 5.000 робітників.

Дня 26 го жовтня с. р. в ночи знищив в Парижи пожар одну з найбільших в Франциї фабрику оружя компанії Berrignard & Marrers. Шкоди обчисляють на богато мілїонів франків. Значна часть пожарників зістала попарена в часї гашення огню, а одна женщина умерла зі страху.

В місточку Marshaltown, Iowa, знов знищив пожар цїлу торговельну дїльницю. Пожар сей, понеже е він вже другий в остатних кількох днях, викликав небувалий переполох в цїлім містї. Місцеві власти твердять, що огонь зістав підложений заводовим підпалячем в цїли рабунків.

Знов страшенна катастрофа желїзнича. Прогульковий потяг електричний, котрий гнав зі скоростію 60 миль на годину, віскочив дня 29-го жовтня с. р. межи Філаделфія а Атлантік Сіти зі шин, а що знаходив ся тодї як раз над берегом Атлантицкого океану, то вози впали до моря. В замних филях океану відограли ся впрост відстрашаючі і траґічні сцени о жите. Згинуло перейшло 100 осіб (в тім богато женщин і дїтий) бо зі 150 подорожних заледво 30 осіб і то тільки чудом виратувало ся.

Надзвичайне предчуте. О надзвичайнім предчутю, котре уратовало ему жите, оповідає Т. С. Смит з Нуфілд. Всїв він дня 29 го жовтня с. р. до нещаслового потягу в Філаделфії разом зі своїм приятелем А. К. Коли з Джеферсонвіл, Н. Й. Коли їхали кільканайцять миль, огорнув п. Смита нагло такий неспокій, що він, предчуваючи щось недоброго, постановив висїсти з поїзду. Приятель его Коли насміхав ся з его боязни і якогось там предчута, але Смита невияснена близше боязнь опановувала що раз більше так, що врешті не міг опертися і висїв з Плезантвіл, а Коли, хотяй кпив з обави Смита, висїв також, бо їхали разом. В Плезантвіл зачекали вони на иньший потяг, в котрім то часї власно надійшла страшна вість о катастрофі. Кели був незвичайно зворушений, бо свое жите завдячуе виключно лише предчутю Смита.

Страшенна буря навідала дня 25-го жовтня с. р. полудневу всхідну часть Японії, в наслїдок котрої затопило ся кількаот лодок, власности нурків за коралями, на котрих знаходило ся що найменше по двох моряків.

Страшенна буря повстала на побережах Венезуеля в Четвер дня 18-го жовтня с. р. рано і шалїла в дальшім тягу вздовж американьских побереж, а пустошачи місточка і осади зіставляла за собою смерть і знищене. Гураґан той гнав зі шабкостію 70 миль на годину і наробив особливо на Кубі великі шкоди в плантаціях цукрових і тютюнових. Найбільше потерпіли малі виспи, положені межи Кубою а Фльоридою. Богато з них величезні филї морскі, гнані страшним вихром, залляли. До тепер стверджено, що до 250 людий згинуло. Фльотиля рибацка, котру гураґан несподївано заскочив, мае бути страчена. Величини страт трудно подати з причини еще в дальшім тягу шалїючого гураґану. В порті Гавана богато менших кораблїв затонуло. Американьскі военні кораблї старались порозуміти ся з побережем за помочію телеґрафу без дроту, однак заходи їх одержана або вислана якої депеші оказали ся дарeмні. З того вносять, що спустошене е величезне, що машти стацій телеґрафічних поломанї і що множество кораблїв мусїло повижно потерпіти, если не затонути. — Кружівникови „Бруклин“, спішучому иньшим кораблям на поміч, киненому филею на лавицю, удало ся тільки з великим трудом уникнути катастрофи. Заходить велика обава о два голяндерскі перевозові кораблї, котрі з великим числом подорожних пливули до портів венезуельских. В самім містї Міаті на Фльориді сотки домів збурених, а на улицях пливають човнами. Два костели знищені. З околиць надходять відомости о подібнім знищеню. В неблизькости побережа Фльориди затопив ся пароход „Ст. Луїзе“ котрим проводив капітан Браво. Оден з ратункових кораблїв привіз 60 ранених осіб з розбитого корабля, а 28 осіб утопило ся. Уратований капітан Браво оповідає, що одну з висп залляли морскі филї цїлковито, в наслїдок чого всї мешканцї тої виспи, в числї 250 осіб, стратили жите.

Позір! На East Buffalo, N. Y. пущено в біг фалшиві гроші а то; 5 і 10 центівки, а також півдолярівки. Фалшовані гроші суть значно лекші і слизкі в дїткненю, а при тім оліванного вигляду.

В Philadelphia, Pa., прийшло дня 22-го жовтня с. р. до великих заворушень, викликаних муринами, котрі хотїли перешкодити представленю штуки „Clasman“ написаної пастором Dixon. Єго агент, хотячи зробити рекляму тій штуцї, підбурив муринів, не думаючи зовсїм о евентуальности, що аґітація може перевисшити розміри ним упляновані. І так стало ся. Около десять тисяч муринів облягло театр з наміром, здемольовати его урядженe. Прийшло до бійки з полїцією, в котрій кількадесять осіб віднесло рани, а межи ними також кількох полїсменів. До шпиталю перевезено 20 осіб тяжко ранених. Оден полїсмен е ранений кулею револьверовою. Сїмдесять муринів арештовано. Розуміе ся, представлене мусїли перервати. Через кілька годин був ветриманий рух трамваевий, повибивано звиж тисяч шиб і знищено кількадесять екладів.

ОГОЛОШЕНЄ.

ВАЖНЕ!

До Вп. місцевих Урядників Рус. Нар. Союза і всїх членів взагалї!

На підставі ухвали IX. головної конвенції Руского Народного Союза відбувшої ся в Scranton Pa. повідомляю сим вас, що з початком Новембра б. р. буду настановляти місцевих орґанізаторів Р. Н. С. Хто з пп. урядників або членів схоче занятись орґанізацією своїх рідних братів-Русинів нехай сейчас зголосить ся до головного орґанізатора. Пп. місцеві секретарі мають першеньство. — Всї зголошеня мусять бути прислані найдальше до 31. Окобра с. р.

С. Ядловский,
головний орґанізатор,
Box 76, Jersey City, N. J.

Читайте!

На підставі ухвали Конвенції „Союза“, кожде братство прилалежне до „Союза“, повинно мати отсї книжки:

1) Книжку членів (іменослов).

2) Книжку місячних складок.

3) Книжку касову і протоколову.

На сї книжки повинно кожде братство заслати 5 долярів до каси „Союза“.

В місяцю Октобрі приступили до Р. Н. Союза 4 нові Братства і 427 членів. Слава!

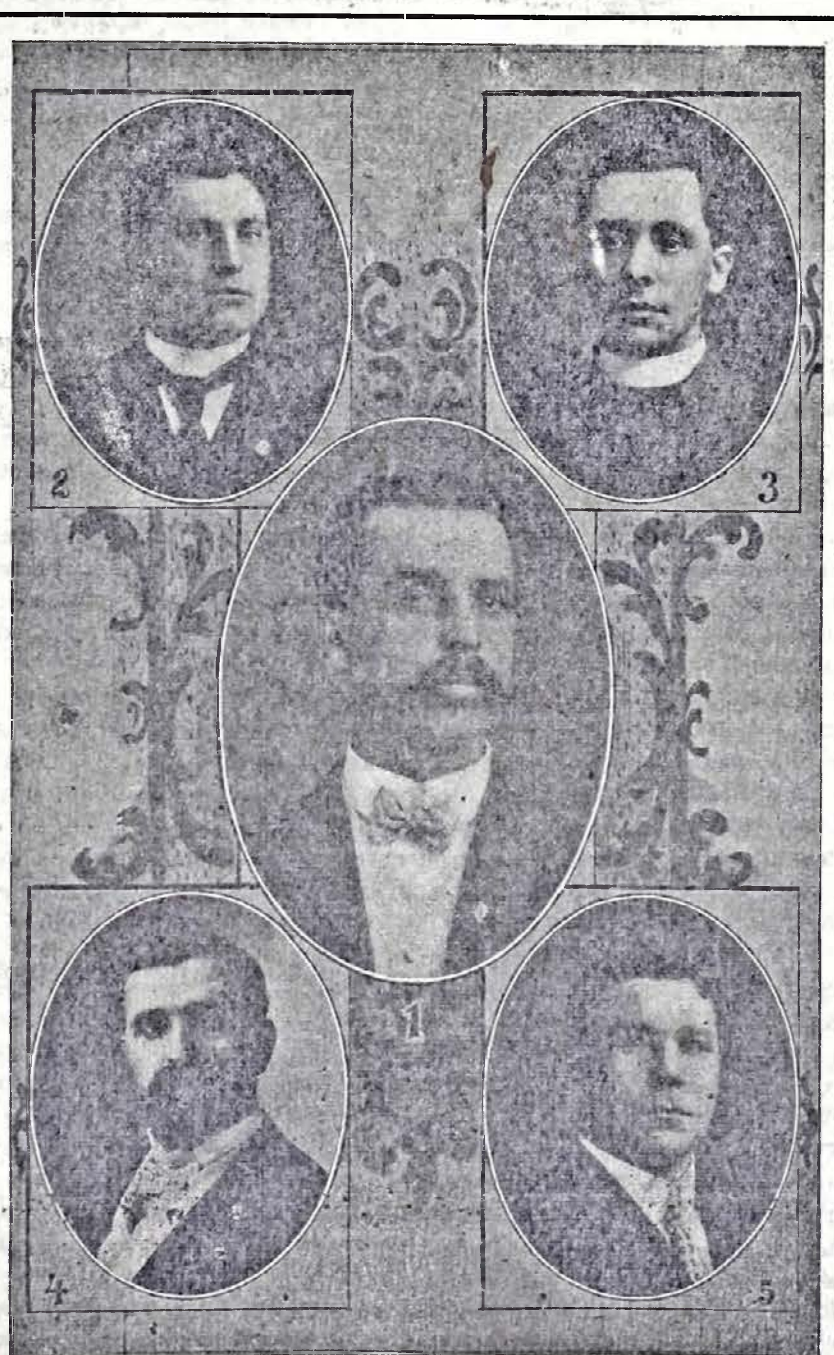

Головний Уряд Р. Н. Союза на роки 1906--1908.

1. Константин Кирчів, предсїдатель; 2. Семен Ядловский, секретар; 3. Стефан Макар, отець духовний; 4. Алексій Шаршонь, касієр; 5. Теодозій Лабовский, секретар рекордовий.

Який конець?

Неполаднані справи церковні, се велика болячка на тілї рускої еміґрації в Америцї. І болячка ся не гоїть ся, а лише час від часу присихае, мабуть на те тільки, щоб опісля знов показатись в иншім місци нашого тіла, а рівночасно затроюе его, гатить усї его рухи, робить неспосібним до якої небудь розумної працї.

Як кожде живуче ество, так і наша американьска Русь бажае жити і шукае ліку на сю болячку, але щож, коли вмісто удатись до лікарів, вдаесь зі своею хоробою до знахорів, а ті, коби здорові, і не годні і не хочуть болячки сеї лїчити... І так болячка росте собі дальше.

Як ліки на сю болячку радить дехто греко католицкого епископа, инші перехід на православіе, а ще инші протестантизм. Та нам здае ся, що ні оден з тих ліків болячки не вилїчить, бо болячки прокидають ся не лише в унїятских громадах, але також і в православних та протестантских. Одиноким радикальним ліком на сю болячку булаб операція, але стан здоровля нашого тіла за слабий, щоб еї видержати, тож требаб ужити другого можливо найліпшого ліку, яким на нашу думку е цілковите здемократизоване церкви.

Єсли глубше приглянемось усїм нашим непорозуміням за віри і церкви, то побачимо, що в 9 випадках на 10 як раз причиною їх е те, що одна сторона стоїть за деспотизмом, друга за народним правлїнем в справах церковних.

З початком нашої еміґрації народ мав досить велике слово в справах церковних, але тепер чим раз більше тратить свої права в користь ерархії католицкої і православної так, що недалекий вже той час, коли в вільній Америцї в сих справах народ не буде мати так само жадного голосу як і в старім краю.

А хто сему винен? Народ сам, що через свою несьвідомість або задля других причин не лише не старавсь виборотн собі більші права, але позбув ся і тих, які мав давнійше.

Типовий примір як тратить народ права в користь ерархії бачимо на подіях, які скоїлись в Шенандорі, Па.

Сьвящеником при церкви в Шенандорі, Па. був за довгі лїта о. К. Лавришин, але вкінци парохіяне задля певних важних причин виповіли ему місце, а коли і се не помагало, написали ему отсе письмо:

»ЗАЯВА.

Вп. Отець Корнилій Лавришин:

Отсим ми, урядники рускої греко-католицкої парохії в Шенандорі, Па., заявляем і приводим до Вашої відомости, що Ви мусите вийти враз з Вашими річами, се есть випровадити ся з парохіяльного дому до 25-го Септембра 1906 року, і що від того дня ми не позволимо Вам відправляти богослуженя в церкви, бо до сего дня заплатимо Вам за Вашу працю, а більше нї. І Ви мусите зняти Ваше імя з церковних гроший, які находять ся в Банку Shenandoah Trust Co., а весь маеток парохіяльний, який находить ся на плебанії і в церкви, всї книжки, письма, всьо майно парохіяльне і церковне мусите без клопоту, чесно, в найліпшім порядку віддати тростісам, так, щоби тростіси могли передати все другому сьвященикови, який після згаданого дня займе Ваше міце.

Се письмо ми урядники рускої греко-католицкої парафії і церкви стверджуемо нашими підписями.

Шенандоа, Па. Септ. 10, 1906".

Слїдують підписи.

У відповідь на се письмо айриский арцибискуп Раен з Філаделфії, Па. і о. Лавришин заскаржили до повітового суду в Патсвил греко-католицку церков Сьв. Михаїла в Шенандорі і Михаїла Капця, Гавриїла Щопка, Петра Горвата, Юліяна Муху, Гарасима Курилу, Петра Ребаду, Миколая Демянчика, Семана Демчка і Дмитра Вандзїляка.

Скарга ся звучить в скороченю як слїдуе:

I.

,,Раен е архиепископом католицкої церкви Филаделфійскої діецезії і як такий мае власть над греко-католицкою церквою Сьв. Михаїла в Шенандорі, бо она находить ся в его діецезії.

Після закона сьвятої католицкої церкви, до якої належать греко-католики як і римо-католики, папа е головою церкви, а що нема греко католицких епископів в Америцї, то правом церковним е, що всї греко-католицкі церкви, парафії і їх сьвященики в сім краю суть під властію, надзором і контролею римо-католицких архиепископів і епископів тут замешкалих.

II.

О. Корн. Лавришин е сьвящеником греко католицкої церкви, правно посьвяченим, і мае факультатес від згаданого архиепископа і е правно настановлений попом греко-католицкої церкви в Шенандорі. Він був за многі лїта і все ще е під наглядом і контролею згаданого архиепископа Раена і відправляе богослуженя в згаданій церкви з его власти. Церков сьв. Михаїла в Шенандорі е церквою греко-католицкої віри і е під властію згаданого архиепископа Раена, особливо в усїх справах відносячих ся до религії, дисципліни, назначуваня і усуваня сьвящеників.

III.

Згадана греко-католицка церков сьв. Михаїла зістала правно зачартерована в суді 18 го Апріля 1892 року, що вписано в книги рекордера дідів сего повіту, в книзї Miscellaneous Book 21, на сторонї 608. В книзї сїй написано, що церков зістала зачартерована для ,,удержуваня публичних богослужень після віри, доктрини, дисципліни і звичаїв греко-католицкої церкви".

Після сего чартеру сьвітскими справами згаданої церкви мають право завідувати тростіси, яких мае бути не менче як 5 а не більше як 12; а скаржені яких імена подані повисше суть власне тростісами згаданої церкви.

IV.

О. К. Лавришин зістав правно покликаний через згадану парохію на попа 1-го Марта 1892 року. Він приняв сей поклик і скоро опісля зістав заінстальований парохом сеї церкви і від тодї аж до сего часу був душпастиром сеї церкви і парафії і був признаваний за такого через архиепископа і урядників і членів сеї церкви і парохії.

Як такий душпастир він був і все ще е під юрисдикцією, контролею і властію архиепископа Раена, про що знають добре оскаржені.

V.

Оскаржені несправедливо погнївались на о. Лавришина і приписували ему ріжні безпідставні провини; хотячи пімстити ся на нїм за ріжні видумані кривди і за те, що їх напоминав, аби добре справувались, старали ся всякими безправними способами вигнати его з парохії, перескаджали ему в відправі богослужень в церкви, грозьбами хотіли змусити его опустити церков і місто Шенандор, а на его місце поставити иншого сьвященика після свого власного вибору, який би поступав після їх жадань і забаганок і позваляв їм робити що хочуть, без огляду на авторитет епископа.

Оскаржені не хотіли платити о. Лавришинови пенсії, анї не дозволяли ему брати собі з каси гроший на оплату пенсії, хоч така пенсія означена в контракті, який був зроблений коли покликано о. Лавришина на парохію і була плачена ему аж доси. Кромі сего оскаржені старають ся і иншими способами позбавити о. Лавришина доходів, які ему належать ся як сьвященикови, і підлими способами вигнати его з парафії.

VI.

Оскаржені добре знають, що згадана церков, парафія і їх сьвященик належать під власть архиепископа Раена і що жадного сьвященика не можна усунути з парафії, анї він сам не може еї опустити, хиба за приказом архиепископа. Признаючи сю власть архиепископа, они старались недавно усунути о. Лавришина при помочи тогож архиепископа і просили его, аби усунув о. Лавришина з парафії, подаючи при тім на о. Лавришина ріжні скарги.

VII.

Згідно з законами католицкої церкви архиепископ вислав свого вікарого, о. Гайнен, до Шенандору, щоби тойже розслідив скарги внесені проти о. Лавришина. О. Гайнен прибув до Шенандору в Септембрі 1906 року і повідомив скаржучих, аби явились перед него і доказали свої скарги. Більшість оскаржених явилась перед о. Гайнен, але закидів не доказали, почім о. Гайнен завирокував, що скарги безпідставні і так доніс архиепископови, який переглянувши сьвідоцтва потвердив з суд о. Гайнен і відказав ся усунути о. Лавришина з парафії, а противно казав ему дальше остати і заявив, що нїхто не мае права з церкви его усунути. Такий вирок зістав виданий архиепископом 24-го Септембра 1906, про що сейчас оскаржених письменно повідомлено.

VIII.

Помимо сего, що справа була розслїджувана архиепископом і его вікарим, оскаржені хотячи безправно позбутись о. Лавришина, написали ему 10-го Септембра висше наведене письмо, жадаючи аби о. Лавришин до 25-го Септ. виніс ся з плебанії і що пісія того дня не позволять ему відправляти богослуженя, анї не будуть ему платити.

О. Лавришин був за довгі лїта предсїдателем ради церковної і всїх парохіяльних мітингів. Оскаржені жадали, аби він віддав весь маеток церковний, книги, письма, і т. п., словом хотіли все ему відобрати.

IX.

Ввиду попередних непокоїв і грозьб і ввиду сего, що приятелї о. Лавришина були вже нераз нападані і биті і помимо сего, що архиепископ відкинув скарги проти о. Лавришина, відказав ся усунути его і заказав приймати другого сьвященика до парохії без его попередного зізволеня, як також зборонив кому небудь викидати о. Лавришина з церкви — треба однак побоюватись, що оскаржені хоплять ся незаконних средств і вчинків і ушкодять тілесно о. Лавришина і парохіян, котрі не годять ся з ними, возьмуть в свое посїдане церков і плебанію і викинуть о. Лавришина, хиба, що суд видавши инджонкшен зборонить їм се і змусить їх оставити все по давному і шановати власть архиепископа.

1.

Тому скаржучі просять суд видати инджонкшен проти оскаржених і також всїх других парохіян, що симпатизують з ними, зброняючи їм виключати о. Лавришина з церкви через зміну замків, задержуване ключів або инший спосіб, як також перескаджати о. Лавришинови в сповнюваню его сьвященичих обовязків або инших діл получених з его становищем як душпастира.

2.

Дальше, щоби оскарженим і їх приятелям зборонено викидати о. Лавришина з плебанії, брати плебанію в свое посїдане, або яку небудь річ находячу ся в церкви чи плебанії а остаючу тепер під доглядом о. Лавришина.

3.

Щоби оскарженим і їх товаришам зборонити робити що небудь що противилось би авторітетови архиепископа Раена, его вирокови або приказови, его юрисдикції і власти, як архиепископа так над згаданим о. Лавришином як і котрим небудь другим душпастирем теперішним або будучим сеї церкви і парафії; зборонити їм перескаджати в виконуваню обовязків, прав і привілеїв сьвященикови Лавришинови, так щоби авторитет згаданого архиепископа був признаний і респектований згідно з законами і правилами сьвятої католицкої церкви".

Ось і болячка, яка виросла в Шенандорі, Па. Але що сталось нинї в Шенандорі, може статись і певно станесь завтра чи позавтра деінде, і то не лише в унїятских церквах, але і в инших — всюди там, де парохіяне зречуть ся свого права і передадуть его в руки епископам чи кому иншому. А раз віддане другому право не так легко назад відобрати. Борба не легка і не все успішна, бо народ звичайно ділить ся на партії, а сильні сьвіта сего мають за собою гроші, суди, впливи і т. п.

Тому котра парафія ще не попала в таку саламаху як шенандорска, нехай стереже ся.

Нехай всяких бискупів стережесь як огню, а вже ніяк не запрошуе їх на ,,посьвящанки" та другі паради, бо тим самим признае їх власть над собою.

Нехай під жадним услівем не записуе церковного маетку на бискупів, не просить їх о надане або усунене попа.

Нехай принимаючи попа жадае, аби тойже не брав від бискупа юрисдикції і не мав з ним нічо спільного.

Нехай вкінци кожда парохія принимаючи попа зробить з ним контракт письменний, в якім би було написано на скілько місяців наперед мае сьвященик виповісти парафії місце, сли хоче еї опустити, а на скілько місяців вперед парафія повинна виповісти місце сьвященикови, без огляду на се, що скаже епископ чи хто небудь другий.

За несповнене контракту повинна бути назначена грошева кара так для сьвященика, як і для парафії.

Сумніваемось однак дуже, чи бодай одна парафія найшлась би, що схотілаб завести у себе такі порядки. Наші люди, особливо в Сполучених Державах, типові іміґранти, они що дня ладять ся до краю і не дбають що буде завтра. Родять ся дїти, люде женять ся, умирають — отже треба попа, бо і якжеж? І беруть кого попало, аби лише було кому треби сповнити, а з надміру радости готові для сьвященика все зробити, всего зречи ся. Та на жаль не всї сьвященики оправдують покладене в них довіре — і ось пізнійше виходять ріжні кваси та формують ся болячки подібні до Шенандорскої.

Але який конець сего буде?

Чи се правда?

З Ормрод, Па, пишуть нам:

До нашої місцевости прибув тими днями оден чоловік з села Репіді, Сяніцкого повіту і оповів таку історію: Уряд Р. Н. Союза в Америцї вислав посмертну запомогу по Осифі Семанишин его матери Парасцї Семанишин. Скоро ті гроші прийшли на почту, сейчас явив ся у П. Семанишин тамошний учитель Андрій Крупский і сказав тій жінцї, що мае з Америки гроші за свого сина. ,,Ходїм зараз", казав він ,,і відберемо гроші". По відобраню гроший казав Парасцї Семанишин, що він довго старав ся о ті гроші і що то за его старанем Пар. Семанишин дістала такий гарний гріш і що если би не его стараня, то П. Семанишин була би і одного цента не дістала. ,,За тую фатиґу" казав він ,,належить ся менї 200 корон" і сейчас вирахував собі 200 корон а решту віддав жінцї. — Тимчасом сей дурисьвіт нічо не знав про сю справу аж коли довідав ся, що жінка мае гроші на почтї, а однак видурив в неї 200 корон.

Ось як дурять темних людий в Галичинї.

———

В сїй справі відносились ми до головного уряду Р. Н. Союза і в відповідь получили від головного секретара п. С. Ядловского ось яке письмо:

,,Сим посьвідчае ся, що уряд Р. Н. Союза не мав нічо спільного з п. Крупским в справі посмертного по бл. п. Осифі Семанишин. Посмертне належало ся его матери Парасцї Семанишин, жадної перешкоди до виплаченя посмертного не було і гроші зістали вислані Парасцї Семанишин через Народний Дім і виплачені за посередництвом ,,Краевого Кредитового Союза" у Львові. Єсли п. Крупский взяв від Параски Семанишин 200 корон за свою фатигу, то значить, що попросту натягнув еї".

———

В виду повисших фактів думаемо, що Параска Семанишин повинна домагатись від Крупского звороту суми 200 корон, а если б не хотів їх добровільно віддати, заскаржити его до суду.

Таких ,,пташків" требаб навчити розуму, инакше они будуть і дальше провадити свое погане ремесло і ошуковати несьвідомих.

Відозва.

Дорогі нам Братя Американці!

Диво! Вже селяне перемиского повіту врозуміли вагу науки і масами шлють діти до мійских шкіл. — По більшій части задля недостачі гроша на відповідне удержане уміщують їх в домах сторожів каменичних, бідних зарібників, мулярів, де діти часто-густо задля браку сьвітла, сухого мешканя, здорового харчу тратять здоровле, а задля злого приміру і не відповідного товариства гублять чесноту — а відтак охоту до науки.

На таке марноване молодих сил нашого народу Товариство Педагогічне не могло дивити ся байдужно; при найблисших зборах ухвалено зарадити сему лиху через отворене „Селяньскої Бурси", де за низькою оплатою (8 корон місячно) і за довозом харчів одержалиби хлопці сухе, ясне мешкане, здоровий харч — безплатну поміч в науці і родительску опіку.

Ухвала здійснила ся з 1-го вересня 1906 р. — Бурсу отворено на 30 хлопців (за оплатою 8 кор. місячно і харчі) — інструкторів даром принято 2 ох для уділюваня помочи в науці — настоятельство і заряд дому поручено одному з професорів ґімназияльних. — Сухе ясне мешкане есть, кухарка під наглядом настоятеля варить здоровий харч, — все іде гаразд!

Одно лихо!! Річний чинш за винайм дому під бурсу виносить 1000 кор. Власна хата здалаби ся! — Товар. Педаґоґічне — без цента, кишені перемиских Русинів заанґажовані будовою ліцея для дівчат, і попередними будівлями — тому удаемо ся до Вас — наші Братя — зложіть більші датки на будову Селяньскої Бурси в Перемишли на руки редакції „Свободи" в Scranton, Pa. та своїми складками покличте до житя так важну інституцию для нашого молодого поколіня!!! Від Виділу Філії Товариства Педаґоґічного.

В Перемишли дня 28 вересня 1906.

Ал. Ярема голова.
Цеглиньский, секретар,

Подаючи отсю відозву до відома загалу, не можемо не згадати що зробили перемискі Українці протягом послідних 15 літ. Они побудовали:

1) „Інститут дівочий" з ліцеем на 180 дівчат. Все уладжене після найновійших вимог. Вартість 500.000 корон. В сім році мають будовати ліцей окремо коштом 120.000 корон.

2) „Народний Дім"; красна хата з народною орнаментикою вартости 300.000 корон.

3) „Віра" прегарний дім напротив старостства, вартости 400.000 к.

4) Інститут для учеників гімназияльних де містить ся 102 хлопців. Вартість 156.000 корон.

5) „Бурса сьв. О. Николая" дім власний, який містить 103 учеників.

6) Захоронка для дітий у власнім домі.

Усе те робота 15 літ!

Стоять на черзі:

1) Будова Селяньскої Бурси на 50 хлопців,

2) Будова Рускої Щадниці і

3) Будова церкви за Сяном.

Ред.

ДОПИСИ.

З Мікизракс, Па.

Часи тепер на Mckees Rocks дуже добрі, робота іде добре, кождий робить хто лиш хоче, бо старі фабрики як „каршапу" прибільшають а прибувають знов нові. Виставили нову фабрику, що вирабляе колеса сталеві під фрахтові ваґони. Понеже робота іде добре, то і люда розмаітого е досить, е і Русинів богато, але що з них, коли они не стоять ані не дбають за нич добре а кацапства ся не попускають. До просьвіти, братя, горнім ся, там научимо ся чогось красного і поучаючого. Читальня „Просьвіти" істнуе вже два роки, прийдіть братя до неї, там щось красного послухаете з книжок і ґазет. Сходимо ся до нашої читальні в Понеділок і Пятницю і маемо такі ґазети: Діло, Гайдамаки, Громадский Голос, Свободу і з Киева Громадську Думку, котра остатними часами не приходить, бо російскі кати застановили, а шкода, бо то була ґазета для народа.

Запишіть ся братя до читальні, буде нас сила і учуете, що в нашім краю водить ся. Вступне до читальні лиш долара а місячне 15 центів.

Дня 23. Септембра відбули ся хрестини у п. Антонія Каня. Ілько Петришин виголосив гарну промову о читальни, яка наука з неї, бо сам знае по собі, який був перед приступленем до читальні а який тепер коли е членом читальні. Охотно зложили гості на таку ціль свої жертви а іменно: Антоній Каня $1, Шандор Горошав $1. Ілько Петришин 50 цт., Теодор Гашиц 50, Анна Манецка 50, Я. Бобак 25, Роман Дроздяк 25, Іван Секула 25, Никифор Симчак 25, В. Манецкий 25, Теодоска Каня 25, Александра Секула 25, Петро Губяк 30, Іван Клюка 25, Іван Книш 25, Рош. Бойко 50, Андрій Гальчак 25, Данило Федорчак 25, Захар Каня 25, Орест Ляш 25, разом $4.45.

Честь і слава Вам всім гостям за Вашу щиру жертву, а чесному господареви, господині і новонародженій дівчинці многая і благая літа. На хрестинах у Николая Щавиньского зложили гості на нашу читальню: По 50 цт. Ілько Петришин, Ник. Щавиньский. По 25 цт.: Евтихій Бодак, Іван Секула, Захар Тижбір, Тома Волошин, Никифор Симчак, Тимко Хорощак, Йосиф Рейда, Настя Щавіньска, Семан Сокол. Разом $3.50.

Славно гості поступаете, дякуемо Вам за Вашу щиру жертву.

В купі тримаймо ся, братя,
разом
Нашої кривди вороженькам
не попустім плазом!

Малому козакови кличу: най скоро росте, до науки ся бере!

Е. Бодак.

З Сейр, Па.

3 рока тому, як ми заложили Братство і Руский Народний Союз в Сейр, Па. і дуже тяжко наше братство зростае, а чому то так е? Бо наші люди самі собі ворогами. Чиж то повинно так бути? Ні! Прецінь чулисьте о випадках, які трафляють ся межи людьми. Пійде здоров з дому до роботи, зіставить жінку і діти, чи то в Америці, чи в краю, а чи він знае чи поверне назад здоров? Того ніхто ніколи сказати не може. Отже чоловік байдужний, котрий не хоче вступити до братства і д. Союза, сам собі ворогом, а і нещирий для своєї родини, бо не хоче щоби его жінка і діти брали по нім запсмогу. Проте братя Русини час би і нам опамятати ся, а щоби ми не були самі собі ворогами, приступаймо до нашої орґанізації, до Р. Н. С., забезпечуймо самі себе і нашу родину, щоби наші діти мали памятку по нас. Так стараймо ся, щоби з нас ані оден не був послідний, приступайте до нашого братства, а ми вас радо приймемо. Мітинґи відбувають ся все в неділю по 15-тім в гали на Thomas ave. За Виділ: Стефан Яцко, предсідатель, Ілько Костик, кас., Гр. Ковалевич, серкретар.

З Клівеленд, О.

Завдяки тутешним приверженцям айриских біскупів, апостольского визитатора Андраша Годобая, і о. Новака, у нашій парохії ще доси нїт спокою.

Недавно писав я в „Свободі" про нашу парохію, які надужитя хотів робити о. Новак і як парафія виповіла ему місце, але чи думаете, що о. Новак вступив ся. Ні! Єму так припав Клівелянд до вподоби, що на жаден спосіб годі его опустити. Наймив собі ґавз в Клівелянді та тепер продае шіфкарти, та посилае гроші до старого краю.

Наша парохія запросила на сьвященика о. Бурика. Є то честний, добродушний, і щирорускнй сьвященик, якого другого тяжко найти в Америці між угорскими духовниками. Сей чоловік мігби нашу парохію двигнути на ноги за короткий час. Так щож, коли наші вороги напосїлись нашу парохію розсипати — хотять о. Бурика з нашої парохії позбутись; а якогось дохтора Годобайского нам накинути, о котрім нарід ані чути не хоче.

Дня 10 окт. о. Бурик в присутности кураторів пішов мельдоватись до біскупа Horstmana. Бискупа не було дома, лиш его секретар — той сам, що о. Новакови не дозволив на себе ризи взяти при посьвяченю гр. кат. румуньскої церкви. Перше запитане секретара до о. Бурика було таке: Чого ти ту прийшов? Відповідь о. Б.: Бо мене нарід ту покликав, абим між ним зробив лад, бо на се есьм від Бога вибраний, абим народови служив у всяких потребах духовних. Секретар тогди сказав, що о. Бурик. юриздикції не дістане, бо він прийшов тут по пінязї, і запретив ему в церкві в неділю відправляти під загрозою суспендації. О. Бурик не дуже налякав ся айриского канонїка суспендації і відправляв в неділю богослужене, а і до днесь робить всї функції церковні які до сьвященика належать.

А тепер хочу запитати о. Годобая чого ви властиво хочете від нас, і від нашого доброго і ревного сьвященика о. Бурика? За що ви на него зуби закусили? Чи може тому, що о. Б. не есть мадярским жандармом подібним вам? Та тому ви понаплїтали на о. Вурика у біскупа несотворені річи, що будьто о. Бурик прийшов про гроші до Клівеленду. А хто прийшов до Америки про гроші як не ви перші? А хто найбільше пактапкуе по Америці як не ви, апостольский визитатор? Хто в Барнесборо потайки сповідав людий. Таж ви знали що там е сьвященик. Хто по Форест Сити ходив з кропилом за грішми. Хто був сотрудником в Брадоку о. Петрашевича, як не візитатор? То може не за доляри? Чому Ви, если вам розходить ся о спасеніе душ людских а не о доляри, не підете до Плезант Сити, а там тепер бракуе сьвященика? Чому ви там того дохтора не пішлете, але конечно до Клівеленду хочете накинути нам, де есть аж надто всякого рода дохторів. Отже не о. Бурикови а вам, вашим дохторам, і вашим аґентам розходить ся о доляри.

А ви на чесного чоловіка, котрий не з волї вашої, ту прийшов, межи нами лад зробити в парохії, котрого нарід полюбив і приняв щирим серцем, сьміете сказати, що о. Бурик лем про доляри до Клівеленду прийшов. Се дуже нечестно. Ми вашої опіки нехочемо і не потребуемо.

Угрорус, старий куратор.

З Йонкерс, Н. Й.

Дістав я до рук 36 число Олифантскої казети і дуже здивував ся читаючи допись в Джерзи Сіті підписану „бувшим радикалом". Певна річ, що чоловік, котрий писав сю допись радикалом ніколи не був, бо инакше був би не написав таких дурниць. Тай як то може бути, аби хто бувши радикалом та пристав на хруня? То так само як би лев перекинув ся в муху.

Сьміе ся дописуватель з „гетьмана", але наш гетьман заложив в Йонкерс церков і братства сестричні, а ваш гетьман Гладик що доброго зробив? Тепер ходить за асекурацією 5 флорів або і більше. Давно кричав, що Общество ліпше як асекурація, але якось попустив.

Або той Савчук що понаписував в 37 числї. Не бійте ся, Україна не пропала ані не пропаде. А що „Свобода" тепер фонетикою друкуе, то також нехай голова вас не болить. Давно були плуги і колеса деревляні, дуже неспосібні і тяжкі — а тепер плуги і колеса желїзні. Так взагалї у всім люде собі радять, аби було практичнїйше та ліпше. Так само і з правописею.

Твердий радикал.

З Slatedale, Pa.

Як члени О. Р. Б. справляють весіля.

Дня 27. жовтня с. р. члени О. Р. Братств в Емералд, Па., справляли весіле так порядно, що з револьверів стріляли до вікон. Розуміе ся вікна повибивали, а одного гостя так побили, що ледви при житю остав ся. Файтівники походять з Угорщини, столиці земплиньскої, а побитий з березкої. Земплинчан полїция забрала до арешту і будуть мати розправу в суді, а побитий гоїть ся в дома. Єслиби так стало ся з Українцями, то москвофіли кричали би в своїй „Брехни", що то наука радикалів, а так ані слївцем не спімнуть.

Яків Грабар.

З Прайсвил, Па.

Подвійний похорон.

14-го минулого місяця один поляк пішов на цминтар помолитись на гробі своєї дитини. Вернувши з цминтара казав, що чув голос з гробу 15 лїтного хлопця якого трен забив. Позбігали ся люде на цминтар і відкопали гріб аж до домовини, лиш домовини не вітвирали. Але голосу жадного не чули. Після трех годин загорнули гріб на ново.

Ст. Сисак.

З Чіпман, Алта., Канада.

Вже осьмий місяць сходить, як тут засновалось нове місточко Чіпман при C. N. R. лінії. Лежить оно в осередку руских поселенців, тому хочу описати як тут нашим Русинам живеть ся. В Чіпман есть C. N. R. стація, оден готель, два стори, одна бучерня, стайня і велика кузня ковальска, все те знаходить ся в руках анґлїйских та німецких. Русини не беруть ся до жадного бизнесу мимо того, що Чіпман находить ся на руській кольонії, за те будують церкви, над котрими вічно сварять ся та ворогують одні против других. Наші Русини замешкали тут вже від девятьох літ, однак школи між ними нема тай о неї не старають ся, бо незнають, яку користь школа їм би принесла, а знов проводирі їх, ревні Єзуїти, ані не згадають, що їм школи треба. Єзуїти знають, що їм лиш там поле до роботи, де темний нарід і в каламутній воді найліпше рибу ловити. Наші Русини мають тут одну церкву, котру всадили Французам в зуби, а Василіянин о. Тимочко попід небеса вихвалюе, що мудрійших та ліпших людий не знаходив, як тростіси від сеї церкви тому, що записали церкву Французам. О. Тимочко каже собі давати 4 дол. від фарми, а хто не дасть, то по просту з казальниці кричить, щоби тростіси повикидали з церкви тих, що не дали на его утримане.

Нарід наш, котрий твердо вірить Єзуїтам, повинен вже раз зрозуміти, що Єзуїти не прийшли до Канади спасати душі, як они се говорять, а прийшли замотати нас в сїти і заковати в французкі кайдани, і напаковати свої кишені, а тогди до старого краю від'їхати, а поміж нарід говорити, що чують ся зіслаблені на здоровлю, бо дуже муки приймають їздячи по кольоніях, та кажуть, що їм не смакуе нич їсти Канадї. Я признаю, що не смакуе, бо й почім буде смаковати. Цілий тиждень вилежить ся, тай де ему може щось смакувати?

Се не правда, що они чують ся зіслаблені в Канадї. Чому они тогди такі здорові, як приїдуть з порожними кишенями до Канади та товчуть ся по кольоніях та розпинають ся над народом, аж заки не збудують церкви та не запишуть під Француза? Коли нарід збудуе церков, запише на них, тогди Єзуїт пару місяців їх похвалить аж попід небеса, а нарід з тої радости остатний фіст від хати відведе та всадить Єзуїті, а Єзуїт гроші спакуе тай, як ем вже висше згадав, пішов до старого краю... Я би радив тим людям, щоби церкви будували і записували на громади та були в своїй церкві своїми панами, а не, як до тепер, езуїтскими наймитами. Єсли громади будуть церкви записувати на себе, то піп буде вашим добрим пастирем, та не буде розказувати з казальниці, щоби повикидати з церкви тих, що не дають ему на утримане, бо громада ему малаб право відповісти так, що він вже би не важив ся такого казати другий раз.

Місяць.

„SVOBODA„
(LIBERTY)
THE RUTHENIAN WEEKLY
published every Thursday
at 209 Linden Str., Scranton, Pa.

JNO. J. ARDAN,
Publisher and Editor.

Terms: Two dollars a year.

Established 1893

Advertising rates furnished on application.

Entered as second-class matter July 16 1903 at the post office at Scranton, Pa. under the Act of Congress of March 3, 1879.

„Свобода“

часопись для руского народа в Америці і орґан „Р. Н. Союза“, виходить що тижня в Четвер і коштує:

В Америці на 12 місяців $2.00
* старого краю на 12 місяців $2.00
В Америці на 6 місяців $1.00

Галичане можуть замовляти „Свободу“ через Книгарню Шевченка ул. Театральна ч. 1, Львів, а російскі Українці через Книгарню „Кіївскої Старини“ Безаківска 14, Київ.

Виплачувати ґазету треба вперед з гори.

Гроші треба посилати в реджістрованім листі, або через експресовий, або почтовий money order (мові ордер). Money order, то є карточку, котру дістанете від почтаря або аґента на експресовім офісі, пішліть нам, бо без того ми не можемо грошей дістати.

Адрес:

„SVOBODA“
Box 353,
SCRANTON, PA.

Хто хоче, щоби его адрес змінити мусить подати нам, кромі нового, також свій старий адрес.

Руский Народний Союз взростає а не упадає!

В однім із недавних чисел казети „Правда“ появилась новинка під заголовком „Взростъ чи упадокъ“; в якій редактори тойже казети старають ся доказати, що Р. Н. Союз не росте а упадає.

Мабуть і дурний зрозуміє (а і редактори казети повинні б се знати), що неможлива є річ аби в часі реорганізації якого небудь товариства чи інституції деякі члени не відпали. Руский Народний Союз також тепер реорґанізуєсь, перебуває переломову хвилю і розуміє ся не є без того, аби деякі члени від него не відступили. Однак таке відступлене членів є лише хвилеве, а найліпшим доказом сего є той факт, що члени на підставі відступленя котрих „Правда“ заголосила упадок Союза — суть назад его членами.

Але якжеж би оно було, еслиб „Правда“ викинула зі своєї програми брехні і очерненя? — Таж она не моглаб без них істнувати, бо се її насущний хліб плювати на все, що її не під лад.

Руский Народний Союз не упадає, а стало зростає і буде дальше зростати помимо краканя „Правди“ і других его тайних і явних ворогів, а що мої слова не є пуста балаканина, але правда основана на фактах видно хочби з того, що в місяцю Октобру приступило до Руск. Народного Союза над 400 членів!

Не буду над сею справою довше розводитись, бо як кажуть, шкода часу і паперу. Скажу лише, що вмісто заниматись Союзом, „Правда“ повинна би рад ше занятись своїм „Обществом“, котре як зачуваю не стоїть дуже добре.

А до Вас члени Союза і взагалі всї рускі робітники кличу:

Не вірте жадним побрехенькам а горніть ся громадно до Вашої організації Р. Н. Союза, бо Р. Н. Союз є Вашим братом і сватом і опікуном Ваших жінок і дітий тут в Америці.

С. Ядловский,
головний секретар Р. Н. Союза.

Пару уваг усім тим, що хотять осісти в Канаді на фармах.

Повернув я що йно з моєї поїздки по Канаді, та стрічаючись ту, в Сполучених Державах, з нашими людьми, переконав ся, що мало хто знає що про Канаду, про тамошні відносини між канадийскими Русинами, про стан руских кольоній і про вартість земель призначених до скольонізованя, — а що гірше, що се, що хто з тутейших Русинів й знає що про Канаду, чи то з оповідань чи з ріжних дописей, які були друковані в тутейших американьских руских часописях, се цілком не відповідає дійсному станови річий. Причина сему, думаю, буде певно та, що кождий що описує або розказує про свою кольонію, то є про ту кольонію, де має фарму, не знає нічо або лише дуже мало, про стан других кольоній, не то вже в цілій Канаді, але хочби в своїй провінциї, і описуючи свою кольонію, представляє річи так, якби се відносило ся до усіх кольоній в цілій Канаді. Я й не дивую ся дуже тому, бож Канада — край так великий, що годі вимагати від людий, що беруть ся подавати які вісти із Канади, щоб вони усю єї звиділи, — ходить лише о те, щоб вони, подаючи вістки про свою кольонію ограничали ся з своїми осудами лише до сеї кольонії, а не розтягали їх на цілу Канаду. Ба, та навіть і се ще не все вистарчає. Бо дуже легко може таке лучити ся, що такий інформатор, хочби й ограничав ся з своїми осудами до своєї кольонії, дуже легко може помилитє ся в оцінці вартости сеї кольонії, то є що до вартости землї, положеня, клїмату і т. и., а то через те, що оцінюючи єї, оцінює єї виключно з порівнаня з вартостию землї, єї положеня і клїмату в старім краю. І дуже часто мусить прийти із сего порівнаня до заключеня, що його фарма, або й ціла кольонія, в якій находить ся його фарма, если не рівнає ся що до землї і єї положеня й клїмату із землею в старім краю, то много других услівій, чи то господарских чи й політичних, які є в Канаді підносять о много висше жите на фармах в Канаді, як в старім краю. І нуж вихвалювати свою кольонію і — манити до неї усіх жадних землї і фармерского житя. А щож доперва, як трафить ся кому прийти із порівнаня господарских услівій на його кольонії з господарскими услівями в старім краю, до заключеня — що канадийскі услівя навіть і що до землї й клїмату є красші від старокраєвих. Тоді, розуміє ся, не находять досить сильних слів похвали для своєї кольонії і примана чужих людий до сторін його кольонії стає ще більша. А зважмо, що наші люди привикли в старім краю до дуже лихих житевих услівій і вже мала полекша тих услівій в Канаді викликує у них — одушевлене. Тимчасом еслиб наші інформатори розглянулись докладнійше по цілій Канаді, то дуже скоро ізза їх ентузиязму прийшлось би їм соромитись і вони побачилиб, що в порівнаню до дорібку, якого дорабляють ся наші люди в инших кольоніях — і то навіть за коротший час як на їх кольонії — вони є — дідами і приманюючи других людий, чи то в Спол. Державах, чи то в старім краю до своєї кольонії, вони роблять їм велику кривду...

До сего заключеня прийшов я власне тепер, коли укінчив мою поїздку по Канаді і коли стрічав ся ту, в Сполучених Державах, із нашими еміґрантами і слухав їх думки про Канаду, які вони виробили собі на підставі дописей по тутейших руских часописях і з листів, які дістають від своїх крівняків і знакомих в Канаді.

Тож, щоби запобічи ширеню між нашими людьми фалшивих думок про кольонізацийні відносини в Канаді і про материяльні дорібки наших Канадийців, я постановив вже тепер, нім ще оголошу в осібній книжці усі зібрані мною материяли про жите-буте наших еміґрантів в Сполучених Державах і в Канаді, подати в „Свободі“ хоч що найважнійше що дотичить житя наших еміґрантів в Канаді і справити тим те, що фалшиво про Канаду думають наші люди в Спол. Державах.

Зазначую ту від разу, що если говоримо про Канаду — про єї кольонізацию, то треба мати на увазї не усю єї, а лише єї три провінциї: Манїтоба, Саскачеван і Алберта, коли не вчислимо ще, пожи що, ту й четвертої Брітиш Колюмбії. Всї ті три, зглядно чотири провінциї — се власне західна часть Канади. Ціла східна Канада вже майже цїлком заселена, розуміє ся, о скілько надавала ся до заселеня.

В тих то трех провінциях західної Канади й осїли наші люди. Осїдали зразу переважно в Манїтоба — займаючи якраз найлихші землї, — землї яких вже ніхто із Анґлійців, Німців, Французів і т. д. не хотів брати. Через те, що ту в Манїтобі зразу й почали, в переважній части, осїдати наші люди, ся провінция й є найбільше знана в Спол. Державах і в старім краю. До тогож додаймо ще й те, що в тій провінциї й лежить найбільше в західній части Канади, отже якраз призначеній тепер до кольонізациї і з огляду на еміґрацию головне місто — Вінніпеґ. Ту згромаджували ся і згромаджують ся усе найбільшою купою Русини еміґранти, з відси розходять ся Русини по всїй Канаді — ту й є осередок цїлого духового, если о нїм можна говорити в Канаді — житя Русинів. Вінніпеґ і Манїтоба — се два найбільше знані слова Русинам в Спол. Державах і в старім краю. Про ту то Манїтобу і про той Вінніпеґ найбільше розходили ся вісти і склало ся так, що як хто говорив що про Канаду — то думав про відносини, які є в Манїтоба, і на відворот, хто говорив о Манїтобі, то мав ту на думці мало що не цїлу Канаду. І ту „Канаду“ хвалили! А сяж „Канада“, то є ті землї в Манїтоба, на котрих осїли наші люди, се найлихші землї, які я де подибав в Канаді.

Воно правда, що й в тій Манїтобі доробились люди того, чого (беручи загалом) ледви чи змоглиб були доробитись в старім краю. Але сей доробок не можна міряти виключно з дорібками в старім краю. Треба все питати ся, чи той доробок в Манїтоба, чи се вже можливо найліпший, якого можна дочекати ся в Канаді, чи може суть ще де в Канаді землї, на котрих ще більшого дорібку можна доробити ся? На се звертаю власне увагу наших людий в Сполучених Державах, особливо тих, що думають переїхати до Канади, щоби не дали „зловити ся“ на мнимий добробит наших еміґрантів в Манїтоба і на похвали, з якими можуть там стрінути, що до землї і вигід, які дає Манїтоба, а старали ся брати фарми, яких землї і положене є лїпші не лиш в порівнаню до старого краю, але до цїлої Канади. А такі фарми дістати можна якраз не в Манїтоба, а в провінциях положених на захід від Манїтоби — в Саскачеван і Алберта.

В Манїтобі жиють наші люде вже 10 лїт на фармах — та по десять роках не в силї були (з малими виїмками!) доробитись на стілько, щоб не ходити ще рік в рік на зарібки, чи до міст, чи до німецких або анґлійских фармарів, або не підпомагати собі в своїм лиху рубанем лїсів і вивожуванем порізаного дерева до складів по містах. Правда, і в Саскачеван і Алберта ходять наші фармарі на зарібки, але то ходжене на зарібки триває там найбільше три-чотири роки, — потім кождий фармар сидить вже на своїй фармі на котрій дорабляєсь вже тільки, що не лиш що може прохарчуватись до сита з родиною і виплатити усї рільничі знаряди, але й закуповує ще фарми від желїзничих компаній (яких обдарувало фармами канадийске правительство за проваджене ними желїзних доріг по цїлій Канаді — вздовж і впоперек). В Манїтобі мало де можна стрітити руских фармарів, котрі змогли були до сего часу докупити собі до дарованої фарми так зв. „гомстед“ ще й фарму компанїчну. Але в Саскачеван і Алберта ви знайдете наших фармарів, котрі господарять вже на 3, 4 а навіть і на 5 фармах, то є, числячи на кожду фарму 160 акрів, або 113 морґів старокраєвих — господарять вже на 800 акрах або на 565 старокраєвих морґах. І яка се земля? Зважмо, що в Манїтоба осїдали люди на найгірших землях, на землях, які нїхто не хотів уже брати: на каміню, в лїсах і на мочарах, — за те в Саскачеван і в Алберта, котрі зглядно почали недавно кольонізувати ся — стали незміримі простори найкрасшої землї — облогом. Тож й не диво, що хто з наших людий ту дістав ся, той в далеко коротшім часї доробив ся тільки, кілько наш фармар в Манїтобі і за 20 лїт не в силї доробити ся.

Отсе ті пару уваг, що я уважав за конечне тепер подати в „Свободі“ для Русинів в Сполучених Державах, які інтересують ся житем наших еміґрантів в Канаді. Для тих же, що хотїлиб переселити ся до Канади, подам ще слїдуючі пару інформоцій, конечні для кождого, хто хоче в Канаді осїсти.

Право на дарову фарму в Канаді має кождий мужчина, що укінчив 18 рік житя і кожда вдовиця, що має діти. Фарму вибирає собі кождий сам — і вибравши собі єї, зголошуєсь до ленд офис, то є до бюра для роздачі земель в дотичнім окрузї, в котрім находить ся фарма, котру собі вибрав, подає єї число і складає 10 дол. такси. В ленд офисї записують на його імя подану ним фарму і він може на нїй осїсти і єї обрабляти. Але власностию его та фарма сейчас но стає. Щоби зістати повним властителем фарми — треба пересидїти на нїй найменче 3 роки і то найменче по 6 місяців що року, і обробити за той час 15 акрів. Як ті услівя він задержить — тоді, отже найскорше по 3 лїтах, дістає патент на ту фарму, і від тої доперва хвилї стає він повним властителем єї — може єї задержати для себе й на дальше, може єї й продати. Що до величини, то кожда фарма — дарова чи компанїчна (желїзничих компаній), котрі суть до продажи, обіймає 160 акрів або 113 старокраєвих морґів. Земля ріжна — є найкрасші землї, є й найгірші, а ту нїякої вже ради не можна давати, кождий мусить сам оглянути добре свою фарму, нїм ще зголосить єї в ленд офис, а нїколи не спускати ся на те, що йому про його фарму, єї землю й положене скаже який аґент, або навіть хочби й його брат чи сват.

Юліян Бачиньский.

427 Нових Членів.

В місяцю Октобру с. р. приступили до Р. Н. Союза слїдуючі нові братства і члени.

Братство Успения Пресв. Богородиці в Trenton, N. J. злучило ся з Відділом 121.

Колесар Іван
Адам Анна
Бреза „
„ Ільона
Чіжмарик Анна
Дарбай Мариа (мол.)
Матис Іван
Риніцкий Михайло
Дзьобко Михайло
Анчак Іван
Івань Іван
Леньо Юрий
Ґомбош Іван
Громадка Іван
Дукович Юрий
Коба Михайло
Ігнат Ант.
Пукач Іван
Горват Йос.
Сотак Мих.
Фейко Мих.
Заярош „
Ільчак Іван
Кічінка Михайло
Ґрецула Андр.
Леньчак Андр.
Горват Юрий
Бобера „
Яцко Михайло
Уйгази Н. (мол.)
Дарбай Михайло
Смолиґа Іван
Васко Юрий
Ґула Михайло
Талабош Михайло
Ціберей Іван
Громадка Фр:
Адам Михайло
Льох Юрий
Леньо Михайло
Збойовский Ів.
Ставравский Іван
Бойко Іван
Сікочиньский Томаш
Мацюський Михайло
Панько Юрий
Димко Андр
Ґула Михайло
Чума Андр.
Черемшак Юрий
Салаґа Йосиф
Сеньчак Іван
Щерба Іван
Костивал Михайло
Пригода Юрий
Пачута Іван
Ґоґош Онуфер
Шмайда Михайло
Ленчиш Михайло
Бобик Юрий
Пустай Михайло
Кішеда Іван
Ходянич Михайло
Дуган Михайло
Циберей Михайло
Борис Юрий
Мішанич Микола
Чорний Стефан
Петро Іван
Рац Михайло
Немет Михайло
Ґрайцар Михайло
Юрцьо Іван
Савка Юрий
Трухан Ілян
Федор Михайло
Мраз Андрей
Казімір Юрий
Ферко Юрий
Уйгази Іван

Семан Михайло
Громадка Іван
Колтко Іван
Гаврила Михайло
Цапик Михайло
Шлюсар Стеф.
Фецар Андр.
Врабель Стеф.
Пустай Андр.
Дубчак Антін дитина
„ Гелена „
„ Матрона „
„ Анна „
„ Володимир „
Цапик Михайло „
„ Розалія „

Братство сьв. О. Николая в Little Falls, N. J. Від. 141.

Нагумік Никола
Корчиньский Павло
Михальчук Семан
Погорецкий Ігнат
Гарасимчук Проць
Проскурник Іван
Корчиньский Іван
Городиский Стефан
Ястремский Теод.
Штолім Теод.
Чапор Іван
Франків Юрий
Млічковский Владисл.
Нановский Никола
Смеречиньский Никола
Корчиньский Никола

Братство сьв. Івана Хрестителя Vandergrift, Pa. Від. 142.

Крайка Юрий
Чопка Василь Стефанів
Маринец Іван
Бокач Іван
Гайналі Семен
Селебінка Михайло
Бибен Василь
Ґабор Іван
„ Василь
Кубенич Іван
Оляшин Василь
Пчаляр Михайло
Клеманча Іван
Кучін Іван Василів
Чопка Михайло
„ Андрей
Федорчинець Михайло
Кучін Іван Махалів
Горничар Стефан

Братство сьв. Димитрия Windber, Pa. Від. 143.

Петранич Іван
Мадейчик Лешко
Береговский Михайло
Цицик Никола
Куш Сташко
Кихтан Федор
Гилчаньский Юрий
Бильович Михайло
Войтко Михайло
Чулак Іван
Куш Микола
Ґрабиш Антін
Чупа Іван
Галюк Стефан
Марич Михайло
Данило Петро
Мацек Стеф.
Зубаль Гриць
Бобурчак Олекса
Сичак Ілько
Лумнаник Іван
Чиктич Федор
Минка Петро
Калинич Андр.
Кучміда Семко
Боклах Юрий
Ляшиньский Михайло
в. 1. Кучер Никола
Нестерик Михайло
Курший Семань
Амбіцкий Стаф
Строхацкий Андр
Квартик „
Федаш Лука
Шептак Григорий
Кохан Кондрат
в. 4. Матисікович Іван
в. 5. Шляхта Михайло
в. 6. Ковач Петро
в. 7. Ґуреш Петро
Притка Іван
Богут Іван
в. 8. Харчишин Лука
Курила Ілько
Баль Євка
Пиш Онуфер
Дрібчак Іван
Гавриськів Никифор
Русинко Михайло
Уйчик Текля
Гиряк Анна
в. 9. Жилич Теодор (дитина)
в. 10. Цап Катерина „
„ Максим „
Дутканич Яков
в. 11. Підданий Тимко
в. 16. Рошко Петро
Гамерский Митро
Поляньский Гаврило
„ Андрей
Кушко Іва (дитина)
в. 19. Макаровска Катерина (дит.)
„ Мария „
„ Никола „
Колут Мария „
Костик Стефан
в. 20. Бартко Михал
в. 23. Суховза Йосиф
Сочовка Павло
Савко Іван II.
Ілько Юрий
в. 27. Тихяньский Григор
Турок Адам
в. 30. Гомівк Дмитро
Пашкевич Іван
в. 31. Горняк Іван
в. 32. Рашканик Іван
Бендрак „
Бучак „
Дас Юрий
„ Стефан
Ваврек Андрій
Спеч Юрий
в. 33. Яремчук Стефан
Кулич Петро
Липиньский Петро
Періг Семко
Мазур Михал
Кульба Ілько
Іщук Стеф
Ткач Василь
Грім „
Маринчак Анна (дитина)
в. 37. Жентичка Петро
в. 38. Тиханич Михайло (дитина)
в. 40. Куявский Йосиф
„ Ант.
Славский Алекс
Куча Федор
Деганьчак Андрей
Олєсля Денис
Маґур Михал (стар)
в. 45. Война Іван,
в. 46. Лотрик Стеф (дитина)
Сьвитовеч Анна „
Мостец Іван
Следзьовский Ант.
Білоух Григорий
Криковский Алекс.
в. 47. Батіг Федор
Лабон Кост
Магусєк Василь
в. 48. Будник Михал
Голудиньский Іван
Слухай Йосиф
в. 52. Ванчик Йосиф
в. 54. Кушвара Тимко
Ціхонь Гнат
„ Юрий
Сирко Іван
в. 56. Бурка Юхримій
Герлах Димитрій
Опалка Кость
в. 58. Іванців Василь
в. 61. Михаль Іван
Млинарич Михайло
в. 62. Кудлик Іван (дитина)
в. 65. Ясіна Каська „
в. 67. Митрик Іван
Крайняк Іван
Куц Йосиф
Пакош Іван
в. 69. Ролдич Тео.
Червоню Андр.
в. 70. Бігуняк Тео.
Дишель Анд.
Пинкальский Дмитро
Лишняньский Никола
Єлицкий Михайло
в 75. Назарчик Іван
Братус Іван
Карпа Теодор
Ленчишин Стефан
Хрущ Петро
в. 77. Муштук Яцко
в. 78 Котляр Фесько
Піхович Стеф.
Смереканич Мілько
Тимчишин Василь
Голик Фесько
Драч Стефан
в. 80. Голодняк Федор
Галусь Михайло
Гурчан Іван
Качала Іван
Кльованич Юрий
в. 81. Войтович Катерина (дит.)
„ Никола „
„ Д. Володимир „
„ Емілиян „
„ Петро „
Безецкий Петро
Семенків Яков
Печериця Василь
Козловский Матей
Курись Іван
в. 82. Ґермак „
Савіньский Йосиф
Чорнотович Никола
в. 83. Баранич Анна
м. 84. Мокей Василь
Мрус Михайло
в. 85. Лепчан Микола
Гарагус Григорій
Симута Петро
в. 92. Терпливець Ілько
Курилів Олекса
Казимір Кость
Гуменюк Ілько
в. 94. Савчиншин Андрей
в. 96. Зімяк Войтіх
Краль Йосиф
Соха Матій
Потрина Василь
Німець Микита
Коціньский Ігнат
Лацик Матей
Сухеня Андр.
Савчак Петро
Мороз Онисько
в. 99. Обрин Михайло
в. 102. Лещишин Андр.
в. 104. Височаньский Петро
Федорик Григорий (дит.)
в. 107. Карапін Федор
Страмик Дмитро
Волошин Василь
в. 108. Наконечний Іван
Гузіль Іван
Яремчук Семан
в. 109. Карбулїньский Альберт
Левіцкий Петро
в. 113. Маземчак Іван
Бобер Михайло
Маземчак Михайло
в. 117. Кобелька Стефан
Тропіп Іван
в. 114. Ключинець Михайло
в. 119. Алфелдї Іван
Кіс Михайло
в. 120. Завзірский Никола
Рейба Стефан
Тракало Анна (дитина)
в. 123. Стебелецкий Микола
Головатий Мартин
Халусь Дмитро
в. 123. Кулинач Семен
Мрикало Іван
в. 126. Новийседлак Іван (мол.)
Сентелик Михал
„ Іван
„ Василь
Галґаш Василь
Лаврец Микола
в. 127. Сегловий Юрий
в. 129. Морос Іеан
Кеєтц Антін
Прочко Андрей
в. 132. Ябліньский Михайло
Сошевка Анна (дитина)
в. 134. Ковач Іван
в. 135. Беца Михайло
Яворницкий Федор
в. 136. Вацлавский Антін
Галушик Микола
Штефура Михайло
Кос Стефан
Хома Никола
Куньцьо Дмитро
Бабій Василь
в. 140. о. Ладомірский Тео.
Сушереба Мария
в. 33. Нестор Максим
Сохацкий Еміль
Шестак Михайло
Седляр Осиф
Ґладиш Михайло
Іванець Андр.
Фартуний Андр.
Клеман Петро
Павлюк Іван
Степчук Митро
Країн Асафат
Яремчук Семен
Силбенберґ Евгеній
Степчук Федор
Бучак Стефан
Вавриків Михайло
Чорний Іван
Витушиньский Василь
Веприк Осип
Хміль Андрей
Витушиньский Марко
Павлюк Роман
Клим Митро
Павлишин Стах
Винарчик Марко
Бока Юрий (дитина)
в. 23. Милян Стефан (мол.)
„ „ (стар.)
Ференчі Юрий
Стец Іван
в. 3. Живан Юрий
Маційовский Никола
Баран Ілько
Френчко Стафан (мол.)
Новак Іван
Креніцкий Кондрат (мол.)
Прибила Іван
Пронько Андрей
Вархоляк Корнель
Дудра Стефан
Переґрім Антін
Петрочко Василь
Похна Іван
Бенцаль Василь
Хомяк Іван
в. 71. Добоґа Михайло
в. 57. Преґоп Михайло
Косар Гаврило
в. 105. Новак Василь
в. 12 Морох Федор
Корінь Семань
Лусік Марианна
в. 117. Підгірний Федор
в. 51. Пелікан Йосиф

Виказ членів Р. Н. Союза за місяць Октобер, 1906.

З кінцем Октобра, 1906, належало до Руского Народного Союза 141 Відділів, а 6560 дорослих членів і 949 дітий. Число членів в кождім Відділї представляєсь так:

Відділ	Число членів на ціле посмертне	Число членів на полов. посмертного	Число дітий
1	258	8	60
2	41	—	1
3	175	3	42
4	91	5	36
5	62	—	7
6	113	1	—
7	125	2	29
8	32	5	26
9	33	—	19
10	72	5	47
11	20	1	2
12	52	1	6
13	39	2	6
14	55	16	15
15	46	—	—
16	186	3	11
17	14	—	—
18	20	3	13
19	53	7	40
20	58	6	10
21	19	1	5
22	18	—	—
23	56	—	—
24	23	1	6
25	53	11	—
26	38	—	2
27	38	6	12
28	67	22	2
29	18	—	14
30	56	—	22
31	38	—	3
32	92	—	7
33	231	13	90
34	7	—	—
35	39	—	3
36	44	—	9
37	32	—	16
38	63	2	6
39	41	4	4
40	120	11	7
41	38	2	—
42	58	3	28
43	25	—	3
44	7	—	—
45	30	4	7
46	143	—	41
47	41	—	—
48	125	11	9
49	16	—	1
50	—	—	—
51	17	1	—
52	30	2	—
53	235	38	35
54	11	2	—
55	107	5	8
56	68	1	—
57	17	—	—
58	71	1	14
59	13	—	3
60	—	10	14
61	61	—	2
62	67	1	18
63	67	—	5
64	8	—	—
65	27	1	10
67	19	8	3
67	96	1	—
68	22	1	9
69	26	2	2
70	24	11	7
71	13	—	2
72	30	—	18
73	7	3	4
74	21	—	—
75	28	—	2
76	13	10	—
77	19	2	—
78	122	—	—
79	7	1	—
80	37	—	—
81	46	—	5
82	66	—	—
83	8	8	7
84	47	—	—
85	94	1	9
86	32	—	—
87	15	—	7
88	9	7	5
89	17	—	—
90	6	2	1
91	33	15	1
92	56	13	—
93	—	—	—
94	4	11	—
95	33	—	—
96	72	26	9
97	7	—	4
98	23	—	7
99	20	—	—
100	8	4	—
101	—	11	—
102	50	—	—
103	41	10	—
104	69	2	23
105	11	2	—
106	18	2	2
107	35	—	4
108	21	30	2
109	30	1	—
110	16	—	—
111	14	27	—
112	6	4	—
113	30	—	—
114	26	—	—
115	30	—	—
116	14	7	1
117	13	—	—
118	2	8	—
119	30	—	—
120	32	—	5
121	118	—	13
122	9	—	—
123	49	8	—
124	35	6	—
125	9	—	—
126	32	—	—
127	16	—	1
128	16	—	—
129	31	—	3
130	15	12	—
131	15	—	5
132	27	1	3
133	11	3	—
134	27	—	—
135	18	—	—
136	14	4	—
137	11	—	—
138	8	12	—
139	35	—	—
140	18	—	2
141	15	1	—
142	19	—	—
143	27	—	—
Разом	6062	498	942

Всїх членів 7502.

Т. Лабовский, рек. секретар.

Жертви

на Хлопский Страйк в Галичинї.

Vancouver, B. O. Canada. Oct. 18, 1906.

Український Клюб посилає $3.00 на страйковий фонд.

Зложили слідуючі члени:

Григорій Беґар	1.00
Мирослав Стечишин	60
Юрко Сиротюк	50
Михайло Стечишин	50
Гарасим Дегодь	40

Розуміє ся, що се лиш на початок. Український нарід боре ся не день нї не два, так і нам треба складати фонди на боротьбу не доривочно, а прямо таки оподаткувати ся нам треба і то на так довго, поки Україна не дібє ся повної волї. Най жие независима Україна!

——

Як дорогий камінь, оцінений міліярдом, знайдений особою приносить єї велику радість, так ще більшу не оцінену потїху дав Госпоць Іванови Вархоляк, членови і місцевому секретареви братства Успенія Пресьв. Богородиці від. 56. Р. Н. С. в Алегени Па., бо дав йому гарну і здорову дівчинку, котрій при кресті дано імя Мария. Родичі і дитина здорові. — Зійдені гості на крестинах забавляли ся дуже красно, обговорюючи ріжні річи, а нарешті дійшло до того, що зложили на руки Андрея Вархоляка і Мих. Турковского $12.65 на Хлопский Страйк в Галичині. Оось їх імена слідуючі: Іван Вархоляк $1.00. По 50 цт.: Йосиф Драган, Василь Романчак, Дмитро Ланда, Павло Каршневич, Дмитро Герлях, Ноталка Струс, М. Турковскій. По 30 цт.: Анна Вархола. По 25 цт.: Мария Черник, Андрей Вархоляк, Йосиф Драган II., Ізидор Алексяк, Гаврило Нагяк, Никола Голько, Константин Коршневич, Павло Сенявский, Анна Остаф, Анна Сьмігельска, Мария Ведингг, Феврона Вислоцка, Фрозина Войнар, Марта Драган, Милька Буряк, Ілько Буряк, Іван Турковский, Леон Кончак, Данько Колодійчик, Йос. Блажко, Леон Коршневич, Стефан Опалка, Роман Війтик, Дамиян Кончак, Никола Каршневич, Афтан Олексяк, Казимир Війтович, Павло Падиця, Йосиф Олектяк, Павло Герлях, Тимко Мазурок. По 10 цт.: Никола Михневич. Разом $12.65.

Попередно	20.00
Разом	$35.65

СПРАВИ „СОЮЗА".

Отець духовний „Союза":
о. Стефан Макар,
Box, 404, McKeesport, Pa.

Головний Уряд „Р. Н. С." на роки 1906—1908.

Предсїдатель:
Константин Кирчів,
140 Essex St., Jersey City, NJ.

Місто-предсїдатель:
Іван Паріляк, Terryville, Conn.

Касієр:
Алексій Шаршонь,
524 Pine & Franklin St., Shamokin, Pa.

Секретар фінансовий:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Секретар рекордовий:
Теодозий Лабовский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Радні:
Т. Талпаш, Shamokin, Pa.
Лев Моніта, Lansford, Pa.
Михайло Беля, Holyoke, Mass.
Матій Семенюк, Sayre, Pa.
Андрій Овсак, Trauger, Pa.
Ф. Поливка, Hazleton, Pa.

Контрольна Комісія:
о. Лев Левицкий, Minersville, Pa.
Осип Стеткевич, Olyphant, Pa.
С. Калакука, Jessup, Pa.

Головний організатор:
Семен Ядловский,
Box 76, Jersey City, N. J.

Вступайте до Союза!

„Союз" — одинока руско народна організація в Америці.

Принимае членів **від 1 року до 40 літ житя.**

Вступне після літ.

СОЮЗ ПЛАТИТЬ:

Посмертне за мужа $1000.00.
Посмертне за жінку $400.00.
Посмертне за дїти від 15.00 до $300.00.

В разі утрати: а) обох очий ніг або рук $1000.00,
б) одної руки, ноги або ока $200.00.

Сли отець родини в шпитали божевільних, Союз платить що року родині $150.00.

Хто хоче вступити до Союза, мусить вписатись також до братства, яке належить до Союза.

Важне для П. П. Секретарів Р. Н. Союза.

Повідомляю раз на все, що всї гроші належачі до каси Р. Н. Союза посилае ся так: на money-order-ах або чеках виписує ся імя Alex Sharshon, Shamokin, Pa. Дальше так виписаний money order або чек не посилае ся до Голов. Касієра, але враз з виказами до Голов. Секретара. Головний секретар опісля відсилає їх до Голов. Касієра.

С. Ядловский, Голов. Секретар.

Оголошене.

Отсим повідомляю Вас ПП. Секретарі, що принимаючи від 1. Августа б. р. членів до Р. Н. С. маете від кождого нововступаючого відбирати: 1) вступне після літ, так як було перше, 2) за грамоту 25 цнт., 3) відзнака 75 цнт., 4) книжочка 10 цнт., 5) на фонд резервовий 2 цнт., 6) фонд бідних 1 цнт. і 7) фонд народний 1 цнт. При вступі нових членів маете уважати, аби члени були здорові, чесні і добрі Русини і щоб не перевисшали 40 літ житя. Ті, котрі мають висше 38 літ а не скінчених 40, мають предложити метрику родженя або який инший документ, котрий би посьвідчив про їх вік.

С. Ядловский, голов. секретар.

Повідомлене

для всїх відділів Р. Н. Союза.

ПП. Секретарі!

Отсим повідомляю вас, що кождого місяця належить ся повідомити мене: хто був принятий до братства, хто вимазаний; хто був принятий з переступним листом, а хто взяв переступний лист; хто змінив посмертне на скілько і кому записав; хто оженив ся; хто помер; скілько членів повістало в братстві на ціле а скілько на половину посмертного. — Всї такі зміни треба написати на Місячній Справі, т. е. на картці, котра прийде вам з кождим розметом і ту картку по кождім мітинґу або найдальше до 29-го заслати разом з деклараціями і переступними листами, если які будуть, на адресу:

Theo. Labowsky,
Box 76, Jersey City, N. J.

Після тої місячної справи прийде вам слїдуючий розмет, а котре братство не пришле такого повідомленя на час, то его розмет буде такий сам, який був попередний, а члени, котрих братство хотїло приняти або вимазати, не будуть приняті анї вимазані аж лопера на другий місяць, бо на 30 го замикае ся рахунок членів і розсилае ся розмет.

Теодозій Лабовский, рекорд. секр. Союза.

Ч. 889. КВIТ $196.30.
на сто девятьдесять шість долярів 30 центів, котрі п. М. Мардиняк і А. Романьчак отримали яко посмертні кошти по Ільку Должицкім з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Гейзлетон, Па. 26 Септ. 1906
Мих. Мардиняк, предс.,
А. Романьчак, секр.
Сьвідки { Андрей Процько, Юліян Пирох.

Ч. 895 КВIТ $116.78.
на сто шіснайцять долярів 78 центів, котрі п. М. Мардиняк і А. Романьчак отримали яко посмертні кошти по Войтиху Рудим з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.

Гейзлетон, Па. 26 Септ. 1906.
Мих. Мардиняк, предс.,
А. Романьчак, секретар.
Сьвідки { Юліян Пирох, Стефан Мардиняк.

Ч. 18. КВIТ $500.00.
на пять сот долярів, котрі п. Зузанна Плавчан отримала яко посмертну запомогу по мужу Івані (сирітску часть) з Головної Каси Руского Народного Союза в Америці.
Minersville, Pa. 29 Октобра 1906.
Зузанна Плавчан,
Сьвідки { Мих. Борух, Антін Гадук. Василь Крамар.
Семан Бардун, предс.,
Митро Котляр, секретар.

Рух
в відділах Р. Н. Союза.

Братство

сьв. Арх. Михаїла в Елмайра Гайтс, Н. Й. від. Союза 8, буде в місяцю падолисті приймати нових членів без вступного. Проте, хто з Русинів еще не належить до жадної нашої орґанїзациї, нехай користае з доброї нагоди і впишесь до Братства, бо хто не е членом Братства, не може бути членом Союза. Вкладка мала, а поміч велика, однак кождий член мусить платити місячний розмет точно, бо як котрий не заплатить за 1 місяць, то буде вичеркнений.

Іван Тарбай, секр.

Братство

сьв. Арх. Михайла, відд. 14 Р. Н. С. в Ст. Луіс, Мо., повідомляе всїх членів, що місячні мітинґи братскі будуть від тепер відбувати ся все в другу недїлю в місяци в новій гали під ч. 2200 S. Seventh Str. і що кождий член, котрий не явить ся на котрий з мітинґів без важної причини, заплатить кару 25 цнт.

Братство се буде в місяци **Новембрі** принимати нових членів без вступного, а до Союза після статутів.

Просимо проте всїх Русинів, котрі еще не належать до жадної нашої орґанїзації, щоби як найчисленнійше прибули до нас на мітинґ в падолисті і вступили в члени нашого Братства, бо нїхто не знае, що его чекае нинї, а що завтра.

За Видїл:
М. Ридзик, пред.,
А. Валевский, кас.,
Гр. Копча, секр.

Братство

Усп. Пресьв. Богородиці, віддїл 56 Р. Н. С., в Allegheny, Pa., повідомляе отсим всїх своїх членів, що дня 11-го новембра с. р. відбуде ся річний мітинґ в слїдуючим порядком дневним:

1). Звіт касовий і з дїяльности за минувший рік і 2) вибір нового видїлу.

Кождий член, котрий не явить ся на той мітинґ, буде караний 1 дол. а видїловий 2 дол.

Іван Бурка, секр.

Братство

Покрова Пресьв. Богородиці, відд. 7 Р. Н. С. в Мекаду, Па. повідомляе сим, що мітинґи відбувають ся що місяця все в другу недїлю по першім в рускій школї. Адреса секретара: Павло Рифун,
Box 3, Kelayres, Pa

Братство

сьв. О. Николая в Майнерсвил, Па. від. 78 Р. Н. С. подае до загальної відомости всїм своїм членам, що дня 18 падолиста с. р. відбуде ся річний мітинґ і що кождий член, котрий без важної причини не явить ся на той мітинґ, заплатить кару 50 цн., а кождий урядник $1.00. При тім пригадуе ся, що всї члени суть обовязані платити розмет вочно, бо хто за оден місяць не заплатить, то на другий буде вичеркнений так з братства, як і зі Союза.

За Видїл:
Дмитро Котляр, секретар,
Box 508, Minersville, Pa.

Братство

сьв. Арх. Михаїла в Ботлер, Па. віддїл 67 Р. Н. С. повідомляе всїх своїх членів, що дня 18 падолиста с. р. відбуде ся річний мітинґ в слїдуючим порядком дневним:

1) Справоздане за минувший рік;
2) Вибір нового уряду на 1907 рік.

При тій спосібности просить ся о вирівнане залеглостий. Хто з членів не явить ся на той мітинґ без подаия причини, заплатить кару 50 цт., а урядник $1.00. Також просить ся всїх Русинів і Русинок, котрі еще не належать до жадної нашої орґанїзациї, щоби як найчисленнійше прибули до нас на мітинґ дня 18 падолиста с. р., а ми всїх радо приймемо до братства без вступного, а до Союза після статутів.

За Видїл { Гриць Павук, предс., М. Качор, касієр, Ю. Креницкий, секрет.

Братство

сьв. Володимира, віддїл 108 Р. Н. С. в Ню Йорку, Н. Й. подае сим всїм своїм братям до відомости, що піврічний мітинґ відбуде ся 28. падолиста с. р. то е в середу перед анґлійским сьвятом Thanksgiving Day о годині 8-ій вечером в гали мітинґовій 46 Ave A. Член, котрий не прибуде на сей мітинґ без подания важної перешкоди, заплатить кару, яка була ухвалена на річнім мітинґу.

Яків Корнат, секр.

Великий Баль.

Великий баль устроює братство сьв. Володимира в Ню Йорку дня 10-го падолиста с. р. в Liberty Hall при 263 E. Houston Str. Початок балю о год. 7. вечером. Вступ від особи 25 центів. На сей баль запрашаемо всїх ню-йорских та доохрестних Русинів і Русинок. Відомо вам, дорогі родимці, що наше братство е одно з найбільших в Ню Йорку і околици, тож відповідно до того постараемо ся на сю забаву о як найлїпшу музику, щоб усї гостї могли доволї вигуляти ся. Балевий комітет ручить, що усї будуть належито обслужені а тим самим цїлковито вдоволені.

А. Довганюк, предс.,
А. Шеремета, кас.,
Я. Корнат, секр.

Забавний Баль

в користь рускої церкви сьв. Івана Хрестителя відбуде ся дня 20 Новембра 1906, в Гали „Просьвіти" при улици 7. С. С. Питсбурґ, Па. Початок балю о 7-ій годинї вечер. Вступ 50 центів.

Великий баль

устроює „Запорожка Сїч" в McKeesport, Pa. дня 24. Новембра с. р. в German Military Hall на White Str., на котрий мае честь запросити всїх так місцевих, як і замісцевих русинів.

Початок о 7-ій годинї вечером. Перворядна музика буде грати рускі таньцї. Добірний буфет в власнім зарядї.

На тім бали виступять січовики перший раз з вправами. КОМІТЕТ.

Перший великий баль

устроює Товариство сьв. Петра і Павла в Бостон, Масс. дня 17. падолиста с р. в Szwartz Hall під ч. 15 Leverette Str. i запрашае всїх русинок і русинів з Бостон і околиції до як найчисленнійшої участи. Початок о 7-ій годинї вечером.

За добру забаву і за чемну услугу ручить. КОМІТЕТ.

Другий великий баль

устроює Братство сьв. о. Николая в суботу дня 24. падолиста с. р. в New Century Hall 15th & Morris Ave., на котрий мае честь запросити всїх місцевих Русинів та Русинок, і сподїе ся, що зі взгляду на те, що цїлий чистий дохід з того балю призначуе ся на будову церкви в Нюарку, нїкого не бракне. Початок и годинї 6-ій вечером. Вступ лише 25 цтн. від особи.

А. Цюпрак, секр.

Вечерок в Ню-Йорку.

устроює Товариство „Зоря" в суботу дня 10-ого падолиста с. р. в Harmonia Hall під числом 46 Ave A., на котрий мае запросити всїх Русинок та Русинів. Музика знаменита. Початок о годинї 7-ій вечером. Вступ 20 цнт. від особи.

За Видїл:
А. Корпаи, пред.,
П. Драґан, секр.

Оголошене.

В нашім Товаристві сьв. О. Николая в Нюарку відбуло ся в недїлю дня 28 жовтня с. р. весїле нашого брата Василя Попика. Підчас забави промовляли панове предсїдателї Дамян Мних і Михайло Любінець і при тій спосібности зібрано помежи нашими братями і сестрами, котрих назвиска низше подаемо, $21.80 на будову нової церкви в Нюарку, Н. Дж.

А то: Ф. Вовк 2 дол.; по 1 доляру: Г. Коритко, В. Попик, Ю. Курц, С. Повюк, К. Галушка, В. Мендаль, С. Коритко, М. Вовк, М. Плишка, І. Лакота, Ф. Ґайда, Д. Іванишин, А. Печений, М. Любінець, І. Малецкий, М. Ванунїцкий; по 50 цт.: Л. Цюпрак, В. Ватуля; 25 ц: М. Федьчишин.

Братство сьв. О. Николая складае всїм жертводавцям щиру подяку і желае многая лїта.

За Видїл: Л. Цюпрак, секретар.

До всїх відділів Сестрицтва сьв. Ольги в Америці.

Повідомляю

що з причини резиґнації Вп. Е. Струтиньскої, в уряду гол. секретарки, я установляю п. Стефана Калакуку, P. O. Box 4 Jessup, Pa, гол. секр. сестричним аж до слїдуючої гол. річної конвенції. Касієркою остае на дальше п. Евдокія Калакука Box 4 Джесеп, Па. Каса сестрична находится в банку First Nat'l Bank в Scranton, Pa. на імя: сестрицтва сьв. Ольги в Америцї. Во всїх справах сест. прошу удавати ся до гол. секретара.

о. Н. Підгорецкий, гол. предс.

Відозва до всїх віддїлів „Сестрицтва Сьв. Ольги в Америцї."

Сим повідомляю всї віддїли „Сестрицтва сьв. Ольги в Америцї", що з причини відїзду до краю Головної секретарки тогож сестрицтва, Головний Уряд сестрицтва установив мене Головним секретарем тогож Сестрицтва до слїдуючої конвенції. Длятого взиваю всї віддїли, щоби сейчас поприсилали до мене всї залеглости з минувших місяців, як: виказн, переступні листи, чеки, моні-ордери і т. д., котрі треба виписувати на імя Головної касієрки: Eudokia Kalakuka, Treasurer. Також спис новоприступивших членкинь, виключених, або суспендованих і т. д. Також щоби поприсилали до мене всї деклярації і загальний спис членькин з кождого місяця.

Стефан Калакука, головний секретар сестрицтва Сьв. Ольги в Америцї.

Адресувати треба:
P. O. Box 4, Jessup, Pa.

Де є?

Хто хоче шукати своїх краянів через нашу ґазету, мусить заплатити 25 центів за кожде оголошене наперед.

Де є?

Проків Базюк, з Кетурова, Підгаецького повіту в Галичинї, лїт 50. Приїхав до Америки 22 роки тому назад. Мешкав якийсь час в Ню-Йорку. Шукае его брат

Michael Baziuk,
201 Seventh St.
Scranton, Pa.
44-45

Де є?

Петро Кинасевич, пошукуе его брат о. Теод. Кинасевич, в Підгорад, п. Рогатин, Галичина.

Пошукую

своеї жінки Анни Возїмок, з роду Кокуляк, в Тильови, пов. Сянок. Хто би о нїй знав або довідав ся, нехай дасть менї знати на адрес: Vasil wozimok, 130 Dudley St, Jersey City, N. J, а дістане надгороду. 44-47

Пошукую

брата Василя Перхалюка, родом з Залавя, теребовельского повіту, в Галичинї. Хтоби зняв що о нїм, або він сам, нехай напише на адресу:

Олекса Чорний (Alex Chorny),
P. O. Wilton, N. Dak.

Глядаю

Симеона Платок, родом з Вороблика Королївского повіт Коросно. Якось перед двома роками перебував в Микізракс, Па. а відтак десь поїхав і не дае о собі знати. Хтоби о нїм знав, або він сам, нехай ласкаво напише на низше подану адресу: Michael Turkowski,
73 Orchard Str., McKees Rocks, Pa.

Де є?

Я Пайза Саньчак, праїхавша тепер з краю, пошукую свого брата Петра Саньчак, родом з Котанї, пов. Ясло, Галич. Хтоби о нїм знав або він сам, нехай дасть знати на адрес: K. Sandowycz,
119 Morris Str., Jersey City, N. J.

Подяка

Торговля річей церковних фірми п. Спожарского у Львові улиця руска ч. 1. доставила до нашої церкви сьв. Юрія в Ню Йорку 10 великих образів до пресвитериї і іконостаса. Образи всї виконані дуже гарно, так, що уважаем своїм обовязком сею дорогою висказати наше вдоволене і сердечну подяку.

За громаду
о. Йосиф Чаплиньский.

Дописи.

З Чіпман, Алта., Канада.

Потреба поступової часописи в Канаді.

Отсе якраз минае 3-тий рік як в Канаді почав виходити „Канадийский Фармер". Ґазетку „Кан. Фармер" зачали були видавати незалежні сьвященики. Не троха труду й праці приймили вони, заки випустили перше число „К. Ф." в широкий степ канадийский. Кажу труду тому, бо були се ні мілїонери, анї тисячники, а виступили до борби против тьми та зфранцуженя й змосковщеня нашого народу, котре властне тоді ширило ся поміж Русинів як справдішна холера. Друкарні свої не мали, анї черенок, тому кількох їх дали гроші на черенки, а з друкарнею мусїли вдатись до лїберальної партії, щоби їх приймила, но й лїберали їм не відмовили а власне з охотою приняли їх, почім й зараз невдовзї зачав виходити „К. Ф." Посаду редактора обняв о. Неґрич, п. Йосиф Косовий складача, а небіщик Антонюк помічника друкарского.

Та хоч „К. Ф." був більше органом лїберальним, як народно-руським, всеж таки редактор Неґрич мав на цїли ширити в нїм о скілько можна було просьвіту, та пускати по троха сьвітла в очи тим темним браткам (котрим в краю сама шкіра злізала з рук до року на панських фільварках, а до школи їх дітий не допускала ляшня, бо боялась щоби не вплела батїг сама на себе), що й ділав аж до послїдного часу свого редакторства.

В „Кан. Фармері" були поміщені нераз статї М. Павлика, та розвідки про рух радикальний в нашій вітчині, були й поклики до робучого народа, щоб був в едности та витревалий в страйках. „К. Ф." з часта критикував Єзуїтів руских, та їх господарку в Канаді, і т. п. Та недовго судилось „К. Ф." стояти за руским народом в Канаді, бо вороги поступу й волї не спали, а все свое робили, шибались до лїберальних провідників з брехнями ріжного рода на ред. Неґрича та на нез. прав. церков в Канаді, доки лїберальна партія не усунула ред. Неґрича, а на его місце вихала другого. П. Меґас сівши на стільци редакторскім, кричав в „Кан. Ф.", що під его редаґованем „К. Ф." буде старав ся ширити просьвіту, поступ й волю та боронити нарід перед визиском. І лишень на тім сталось, на масних словах п. Меґаса. П. Меґас зачав очи пролуплювати там, звідки більше „долярів" сипле ся, бо подав руку вінніпеґским Василіянам, котрі певно приобіцяли ему якийсь хапес на сім сьвіті, а на тамтім царство небесне й довгий вік, і він давай трубіти, що се найлїпші попи в Канаді та народолюбці. Дальше подав руку п. Ґеникови і зачав деркотїти як справдішний деркач на всїх поступовців, приміром, против вінніпеґскої читальні ім Т. Шевченка, та еї провідників, навіть на „Свободу" за се, що она помістила допись п. І. Куня, в котрій тойже схарактеризовав особу найстаршого деркача Ґеника та его матїр лїберальну партію.

„Канад. Фармерови" до помочи против поступовців і їх орґанізаций стоять оо. Василіяни, урядник Кароль Ґеник і поліцай Стефаник. Всї они деркотять в „К. Ф.", щоби лише звалити з ніг все те, що їм стоїть на заваді; поступових людий обкидають болотом, зневажають на чести, аби лише підкопати їх повагу. Валїть, валїть панове, се ваш принцип! Але знайте, що правда все горою і ваша брехня, котру ви звете правдою, спливе колись на верх, так як олїй на воді, а тоді той самий нарід, що ви тепер его научаете і він вірить вам, оберне палку грубшим кінцем, та вас зачне прати.

Я може й богато розписав ся про сих деркачів, тому перепрашаю читачів „Свободи", а до тебе руский народе в Канаді кличу: Вже час пізнати ся на фарбованих лисах, що підчас виборів вдають твої приятеля, а по виборах то тя й знати не хочуть.

Нам Русинам в Канаді треба ґазети поступової, котраб ширила осьвіту і боронила наших народних прав, а не ґазети, котраб вислуговувалась всяким нашим ворогам, котрі не люблять нашу шкіру.

Н. Н.

Winnipeg Man. Канада.

П. В. Сиротюк писав, що деякі одиниці, жиючі в Манїтобі, незадоволені нею з причин острих морозів в зимі, а комарів в літі.

Правда, що острий мороз будь кому шкодить наколи...

не вгорнесь добре, не взуесь та не возьме добрих рукавиць на руки. І комарі тоже, се не аби яке вещасте. А всеж таки мало випадків трафляесь, щоб в Канаді чоловік замерз від морозу, або погиб від комарів. Єсли где і трафився випадок, то хиба чоловік їдучи з коршми до дому пяний (а тут є коршми) заснув на возї тай замерз. Комарі ще нікого не заїли живцем, бо нема такого, щоби не обгонив ся від них. Впрочім комарі не так чіпають ся робучих, як спочиваючих, пр. на полудне при кошеню сїна. Памятаю, як в старім краю робив я з людьми на лану за чотирнайцятий сніп. Мій сусїд, що робив коло мене заснув по полудни так моцно, що коли пробудивсь, ніяк було братись до роботи, бо люди вже йшли домів. Так він сказав жінці: Вставай жінко, підем до дому, бо набоженьство в небі вже ся відправило — люди вже розходять ся. Сей чоловік спочивав з праці на чужім поли, де виливаесь більше поту, як всї комарі канадийскі могли з него виссати. Сли треба розріжнити мороз канадийский від краевого, то хиба о стілько, що в старім краю зачинаесь і кінчить ся зима мокро, а в Канаді воздух не вохкий, а сухий, здоровий, через що і люди здорові. Що до комарів, то хоть канадийскі комарі троха за безличні, всеж таки менче мають впливу на людску шкіру, як старокраеві. Ріжниця в тім, що сї крилаті, а старокраеві рукаті, дальше, що сї маленькі як мушки, а старокраеві, великі, як люди. Про старокраевих найлучше знають всї ті еміґранти, котрим они добре допекли. А пекли вони в порядку! Треба знати, що старокраеві комарі не тілько гризли тїло людске та пили кров, але і пожирали людску кровавицю, через що, як декотрий вирвавсь з їх обіймів, то хиба по оплаченю аґентів та іньших дерунів голий прийшов до Канади. Голий не голий, але безгрішний, як сьвятий турецкий. В Канаді-ж ніхто не думае муфуватись з місця на місце, хиба мае гроші — гроші, що хиба заробив в Канаді. Слиж в Канаді можна грошей заробити, то можна і жити.

Наколи прийшлось нашим людям виїхати з рідного краю, і знайти землю в Saskatchewan і Albert і подібну до старокраевої, то по щож одиницям шукати раю поза Канадою. Приїхали наші люди до Канади за кавалком хлїба — ну, тай мають его...

А позаяк жите в Канаді лекше, як где инде, так чоловік где осїв, нехай працює, то буде жити. Най гроші не розвозить по чужах „контрах“.

Чоловіка, про котрого п. Сиротюк пише, я думаю, знаю. Се певно той, що побувши кілька літ на фармі в Ethelbert, Man. Канаді, продав фарму щось за тисяч долярів і не знаючи, що з грішми почати, купив собі тикет до Тексасу.

З его описаних обставин видно, що не так легко прийшлоб ему купити тикет в Тексасу знов до Канади.

Я роблю кіньми в Винипегу і заробляю денно по $5.50. На жнивах заробляли $2.50 денно, а в North Dakota, зараз за границев по 3 дол. денно. Отже заробок не злий. Лучший як в краю, де брав за тяжку роботу від досьвітку до ночи на своїм хлїбі 20 центів. В лїтї люде в Канаді працюють, в зимі відпочивають, та придумують нові штучки, а в компанії говорять в теперішних часах котра віра лучша.

Ще раз скажу про заробок, що лучший він тут в Канаді, як в Тексасї, де як дописуватель сам каже, що то „пекло на земли“.

Сей додаток я написав не з інтересу, а щоб тілько про се знати, бо сей додаток стоїть в тїсній звязи зі статею п. Сиротюка.

Николай Козаченько.

З Thorp, Wis.

Писав п. Дорош з Вест Пойнт, В.а у „Свободї“ що мав фарму в Висконсин але мороз его звідси вигнав. А не пише як довго тут був і в котрих сторонах. Може він тут лиш переїздив зимою. Отже я тут вже 16 лїт в повітї Клярк. Єсть тут 500 фармерів, 20 Русинів галицких, 50 з Росії а прочі Поляки. Пише п. Дорош, що мае 5 штук рогатої худоби і 2 коні, але скілько поля мае сего не пише. Отже у нас хто мае 40 акрів, а сидить тут 9—10 років, то мае 15 до 20 штук рогатої худоби і 2—4 коні; а хто сидить 2—3 роки мае 8—9 штук рогатого скота і одного коня. Перший бере за сметану 40 до 50 долярів на місяць а другий 12 до 20 дол. Тут продають лише сметану а молоком кормлять свині. Землю невичищену продають тут по 7 до 10 долярів за акер, землю очищену по 20 до 30 долярів за акер. Єсли на фармі е будинки, тодї, розуміе ся, земля коштуе дорозше.

Хто би хотів дещо більше довідатись зволить до мене написати.

Ф. Ясиньский.

Всїм що вибирають ся йти на фарми радимо прочитати те що було писано в Свободї ч. 44 на сторонї 4-ій п. з. Осторога і статю д-ра Бачиньского поміщену на 4-ій сторонї в 45 ім числї.

Всячина.

АМЕРИКАНЬСКА САТИРА.

Стара муха доглядала з материньскою печаливостію дві донечки, Кляру і Зузану, що ледви що народили ся. Одного дня Кляра сказала до матери: „Чи можна сїсти на тім цукорку, що бачу там, у цукорника?“ — Але чомуж ні!“ — відповіла муха. Кляра покушала цукорка і погибла на місци; цукорок був затроений; походив з фабрики цукорного тросту. — „Ах!“ заводила Зузанна „не забуду ніколи тої страшної науки і буду все стеречи ся перед ласощами“. Будучи мудрою дитиною, сїла на куснику хлїба. Ледви его покушала, сконала, хлїб був затроений; то був виріб пекарского тросту. Смерть обох донечок привів маму муху до божевільства. З розпуки постановила відобрати собі жите і сїла на папері для мух. Але хотяй ссала его богато, осталась здорова, бо папір походив від тросту, що виробляв трійливий папір для мух,..

СТРАЧЕНЄ КОНОПЛЯНИКІВНОЇ.

Про виконане вироку смерти на особі бувшої учительки Коноплянниківної, убийниці ґенерала Міна, оповідають наочні сьвідки того акту такі подробиці: Засуджена йшла під шибеницю свобідно, з піднесеним чолом. Одинокі і послїдні її слова були звернені до прокуратора: „поздоровіть від мене моїх товаришів“. Коли заложили її на шию стричок, показало ся, що вузол е під шиею, на що звернув увагу жандарм, кричучи до ката: „Ей ти, мерзавець, і вішати не вмієш“, тодї засуджена мовлячи: „я сама“, вхопила за шнур, перекрутила его і сама ним задусила ся, заким вспіли її повісити. До асистованя при виконаню вироку над Коноплянниківною був визначений оден з молодих прокураторів, котрий недавно перейшов з адвокатури до прокураторії. В той спосіб хотїли досьвідчити его вірности і благонадьожности. Прокуратор від сильного враженя дістав нервового потрясеня, але від сповненя „обовязку“ не відказав ся. Тепер лежить хорий і нарікае на немічність людського орґанізму.

ТЕН ПРО ЖЕНЩИНИ.

В Франції збирають тепер складку на памятник для писателя Тена. Жіночий орґан „Fronde“ візвав жінки, аби не давали жертв на памятник для того писателя, що висьміває жіноцтво в своїх творах. На доказ наводить часопись кілька висловів Тена про жіноцтво. Тен пише: »Дати женщинї власть судити, значило би тілько, що дати дитинї ніж в руки«. — »Як побачиш у своєї судженої рожеві личка і ясні очи, то не думай, що она е ангелом, але що йде спати о 9 ій годинї та що їсть много котлетів«.—»Женщина виходить за муж, щоби по сьвітї розщибати ся, а мужчина женить ся, щоби від сьвіта відшибнути ся«. — »Чесний чоловік в Парижи збреше на день десять разів, порядна панї двайцять; брехун скаже денно сто разів неправду; але кілько разів брехунка скаже неправду, сего годі перечислити«.

ЯК ВИГЛЯДАЄ КРАЙ В ЯКІМ ПРАВЛЯТЬ СОЦІЯЛІСТИ?

Далеко від нас через море е часть сьвіта Австралія. Невелика то земля, бо 9 разів меньша від Европи. У Австралії е край Нова Зеляндія, у якім вже від довшого часу правлять соціялїсти. Яке то правлїне, показуе ся з бесїди президента мінїстрів того краю Йосифа Варота. Именно він сказав так: „В Новій Зеляндії нема анї нужди, анї неробів, анї бідних, анї тростів. (Трости е то спілки великих капіталїстів, які мають на цїли з'еднати всїх капіталїстів одного фаху на те, щоби підносити ціну на вироби свого фаху і здирати добре купуючих. Ред.) За останних 20 років я не бачив в нашім краю анї одного жебрака. Наша людність не доходить ще до міліона, але е дуже богата. Маємо бюра з богатьома філїями, які всюда щиро помагають тим, котрі не мають роботи. Всї желїзницї у нас належать до держави, а йно одна одніська е в приватнім заряді. Але і на тій желїзници капіталїсти можуть брати найвисше 7 процент дивіденди, а решта йде до державного скарбу на публичні потреби. А доходів від державних желїзниць уживае ся на те, щоби бідним знижувати ціну за перевіз товарів. Є в нас також кількох міліонерів, які хотїли би потворити трости, але ми до сего не допускаемо через те, що знижуемо, або і цїлком зносимо цла (мита). В той спосіб знищили му трост капіталїстів торгуючих мукою, і трост вугляний — сей останний в той спосіб, що держава сама перебрала ведене копалень угля. Всї наряди, що служать для загального пожитку належать або до держави, або до громади. При виборах за то жадна партія не мала поводженя, если виступала про наших соціялїстичних порядків. Засадою і підставою нашої політики е: наперед довідати ся чого нарід потребуе і жадае, а відтак стосувати ся до тих жадань в правлїню“.

СЬМІШНЕ.

РОЗДУМАЛА СОБІ.

Матій полюбив дівчину, з котрою невдовзі мав женити ся. Але коли приближив ся час, в котрім мало відбути ся весілє, Матій заявив дівчині, що нічо з їх любови не буде.

— Чому? поспитала дівчина.

— Бо я собі роздумав інакше, — відповів Матій.

— Слухай, Матію — сказала до него незражена тим дівчина, — ти як парібок, хоч не ожениш ся зі мною, в кождий час можеш учинити се з другою, а я, єсли люди дізнаютись, ся що ти мене покинув, небуду могла віддатись так скоро в друге... Отож маю я до тебе, Матію, одно прошенє — сказала дівчина. Коли я вже так тобі неподобаюсь, то зроби для мене хоч ту ще ласку: Заплатиш за оповіди а коли станемо до шлюбу і сьвященик запитає ся тебе: чи маєш добру і непримушену волю взяти мене за жінку, ти відповіш: так, а коли запитає ся мене я відповім: Ні! і таким способом розійдемо ся спокійно. Добродушний Матій згодив ся радо на таку пропозицію дівчини і коли станули до присяги а сьвященик як звичайно запитав ся вперве Матія той відповів: „Так", а коли запитав дівчину та відповіла рівнож: „Так".

— Що о о?! — гукнув Матій — таж ти мала говорити: ні.

— „Роздумалам собі инакше" — відповіла донька Еви.

Подав М. Бєла.

ПЕРЕД СУДІЄЮ.

— Оскаржено вас о крадіж в протягу одного тижня аж шістьох пар чобіт. Що можете сказати на вашу оборону?

— Ті нинішні чоботи, пане судія, то страшенна фушерка!

— **Хто пришле** менї докладні адреси своїх знакомих перебуваючих в Америцї, тому вишлю в презентї або мапу Австрії або Америки, або красну книжку до моленя. 37-

John Nemeth,
Washington Str. New York City.

Коли посилаєте адреси, напишіть, що вичиталисьте оголошенє в „Свободї".

— „СВОБОДА" посилає гроші до всїх частий сьвіта по тій самій цїнї що всякі чужі агенти. Гроші доходять до краю за 12 днїв. Чого волочитись по чужих, коли свої могуть вас так само обслужити. Адресуйте:

SVOBODA,
Box 353, Scranton, Pa.

— Впишіть ся до „Читальнї". Лише 1.50 дол. на рік. За ті гроші будете діставати одну цікаву книжочку кождого місяця. Адресуйте:

CZYTALNIA,
Box 353, Scranton, Pa.

ЧИТАЙТЕ!

Спис книжок, які продаємо:

- * Америка ... 15 ц.
- * Ангел та пустельник і т. і. ... 15 ц.
- Біблїя Велика ... 2 дол.
- Борба кляс і чому робітники орґанїзують ся ... 15 ц.
- Весела книжочка з образками ... 30 ц.
- * В Старім і Новім краю ... 25 ц.
- * Гріхи мілїонерів і т. п. С. 7 ... 15 ц.
- Дещо з історії православної місиї в Америцї ... 10 ц.
- Дещо про зьвірята ... 30 ц.
- * Дві левади і т. п. С. 5 ... 15 ц.
- * Дорога любови, то Божа дорога С. 6 ... 15 ц.
- * Еміґрант ... 15 ц.
- Жовнїр ... 10 ц.
- Журавлї ... 15 ц.
- Житє Ісуса Христа ... 1.50 дол.
- * Житє, зарібки, орґанїзації і т. п. в Спол. Державах ... 15 ц.
- Зуб за зуб ... 10 ц.
- * Казки про Жидів ... 15 ц.
- Історія Руси в образками ... 10 ц.
- Капітал і праця ... 15 ц.
- * Книжка Рахункова ... 50 ц.
- * Календар ... 25 ц.
- Марія ... 10 ц.
- * Многострадальний народ, огляд історії украинского народу ... 20 ц.
- * Наверненний Грішник ... 20 ц.
- Народний рух австро-угорских Русинів ... 15 ц.
- Новий Завіт ... 4 дол.
- Образки і загадки ... 10 ц.
- Оповіданя ... 15 ц.
- Оповіданя про заздрих богів ... 10 ц.
- Про відступників від рос. православія ... 10 ц.
- * Про нутро землї ... 25 ц.
- Підземні скарби ... 25 ц.
- Покуса ... 10 ц.
- Псалтир ... 1 дол.
- Розмова Поляка, з Русином ... 10 ц.
- Руско-англїйский словарець ... 20 ц.
- * Релїґійні віровaня старинних народів ... 20 ц.
- Смерть ... 10 ц.
- * Стародавні казки та оповіданя ... 15 ц.
- * Степові люде ... 15 ц.
- * Страйк ... 20 ц.
- Тарас Шевченко ... 15 ц.
- Тимко Гаврилюк ... 15 ц.
- Унїя в Америцї ... 20 ц.
- * Хто з чого жиє ... 15 ц.
- * Які то є люде на землї, з 20 образками ... 50 ц.
- * Як мужик ходив до царя правди шукати ... 15 ц.
- * Через кордон ... 15 ц.

Атляс цїлого сьвіта, англїйский, 105 мап, над 300 сторін, подає імена і людність 40.000 міст цїлого сьвіта 1 дол.

Мапа Сполучених Держав і цїлого сьвіта 4 стопи широка а 6 стіп довга (инші продають по 5 дол.) у нас лиш 2 дол.

Адрес треба всегда виписати англїйскими буквами і то дуже виразно.

Адресуйте:

Svoboda, Box 353, Scranton, Pa.